

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/9520. számú
törvényjavaslat**

**a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény
módosításáról**

**Előadó: Hónig Péter
közlekedési, hírközlési és
energiaügyi miniszter**

Budapest, 2009. április

2009. évi törvény

a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény módosításáról

1. §

(1) A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A törvény hatálya a Magyar Köztársaság területén található vasúti rendszerekre, a belföldi vasúti közlekedésre és a belföldön végzett vasúti közlekedési tevékenységre, valamint az azzal összefüggő jogokra és kötelezettségekre, a személyszállítási közszolgáltatás odaítélésének szabályai tekintetében a trolibuszsal végzett közlekedési tevékenységre, továbbá a Magyar Köztársaság területén folytatott vasúti közlekedést irányító, működtető, illetve az abban részt vevő természetes személyekre és szervezetekre terjed ki.”

(2) A Vtv. 1. §-ának (3)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A vasúti közszolgáltatásnak minősülő menetrend szerinti vasúti személyszállítási tevékenységre a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-ai 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1370/2007/EK rendelet) e törvénnyel együttesen alkalmazandó.

(4) A vasúti személyszállítási szolgáltatásra a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2007. október 23-ai 1371/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1371/2007/EK rendelet) e törvénnyel és a 88. § (1) bekezdésének *h*) pontja alapján kiadott külön jogszabállyal együttesen alkalmazandó.”

2. §

A Vtv. 2. §-a (2) bekezdésének 6., 12. és 18. pontja helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a bekezdés a következő új 19-21. ponttal egészül ki:

[*Vasúti tevékenységek, szolgáltatások:*]

„6. *határon átmenő vasúti személyszállítás:* az a vasúti személyszállítás, amelyben az utazás megkezdésének a helye és a célállomás, vagy legalább azok egyike a Magyar Köztársaság területén kívül van, de az útvonal részben a Magyar Köztársaság területén halad;”

„12. *határon átmenő vasúti árutovábbítás:* az a vasúti árutovábbítás, amelyben a küldemény átvételének és kiszolgáltatásának helye, vagy legalább azok egyike a Magyar Köztársaság területén kívül van, de az útvonal részben a Magyar Köztársaság területén halad;”

„18. *vasúti közszolgáltatás*: vasúton végzett személyszállítási közszolgáltatás [1370/2007/EK rendelet 2. cikk a) pont];

19. *nemzetközi személyszállítási szolgáltatás*: olyan vasúti személyszállítási szolgáltatás, amelynek során a vonat valamely, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam (a továbbiakban: EGT-állam) legalább egy határán áthalad, és amelynek fő célja a különböző EGT-államok állomásai közötti személyszállítás; a vonatot egyesíthetik és szétválaszthatják, továbbá a különböző vasúti szerelvények különböző kiindulási és célállomással rendelkezhetnek, feltéve, hogy valamennyi vasúti kocsi legalább egy határon áthalad;

20. *átmenő vasúti szolgáltatás*: EGT-államok területén, áruk be- vagy kirakodása nélkül, továbbá utasok felvétele vagy leszállása nélkül végzett áthaladás;

21. *belső szolgáltató*:

a) a települési (fővárosi) önkormányzat belső szervezeti egysége, vagy

b) a települési (fővárosi) önkormányzat többségi befolyása alatt álló olyan gazdasági társaság, amelynek tevékenységét a települési (fővárosi) önkormányzat irányítja, vagy

c) olyan egyéb gazdasági társaság, amelyben a települési (fővárosi) önkormányzat meghatározó befolyással rendelkezik.”

3. §

A Vtv. 3. §-a (2) bekezdésének g)-h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) feladata:]

„g) a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrakapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról szóló 2004. április 29-ei 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2004/49/EK irányelv) 8. cikkének (2) és (4) bekezdésében, továbbá 32. cikkében, valamint az 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében és 8. cikkének (2) bekezdésében előírt jelentés közzététele,

h) az 1370/2007/EK rendelet szerinti illetékes hatóságként az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben az országos, a térségi és az elővárosi vasúti közszolgáltatási kötelezettségnek - a közszolgáltatási menetrend jóváhagyásával történő - megállapítása, a közszolgáltatást végző vasúti társasággal vasúti közszolgáltatási szerződés megkötése,”

4. §

A Vtv. 5. §-a (1) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A települési (fővárosban a fővárosi) önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat), valamint önkormányzatok társulásának önként vállalt feladata lehet:]

„e) az 1370/2007/EK rendelet szerinti illetékes helyi hatóságként a helyi vasúti közszolgáltatás - menetrend jóváhagyásával történő - megállapítása, valamint a 27. § (11) bekezdése szerinti szerződés megkötése.”

5. §

A Vtv. 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. § Az 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott kérdésekben a vasúti személyszállításra kötött szerződésekre a Polgári Törvénykönyvnek (a továbbiakban: Ptk.) a szerződésekre vonatkozó általános, továbbá a vállalkozási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit a vasúti személyszállítás részletes feltételeiről szóló külön jogszabályban foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.”

6. §

A Vtv. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § (1) A vasúti társaság a közforgalmú személyszállítás körében a közforgalmú menetrendben meghatározott vonalon az ott meghirdetett vonatokat közlekedteti.

(2) A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást végző vállalkozó vasúti társaság a közforgalmú személyszállítási szolgáltatására vonatkozó általános szerződési feltételeket tartalmazó személyszállítási üzletszabályzatot köteles készíteni, amely tartalmazza a szolgáltatás minőségi előírásait [1371/2007/EK rendelet 28. cikk (1) bek.]. A személyszállítási üzletszabályzatot, valamint annak módosítását a vasúti igazgatási szerv külön jogszabályban foglaltak szerint hagyja jóvá. A jóváhagyás nem tagadható meg, ha a személyszállítási üzletszabályzat a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel. A jóváhagyott, mindenkor hatályos személyszállítási üzletszabályzatot a vállalkozó vasúti társaság nyilvánosan közzéteszi.

(3) A Kormány a vasúti személyszállítás részletes szabályairól szóló rendeletben határozza meg

a) a vasúti személyszállítási szolgáltatásnak az 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott részletes feltételeit, valamint az 1371/2007/EK rendeletben foglaltak alóli mentességeket;

b) a személyszállítási üzletszabályzatra, valamint annak vasúti igazgatási szerv általi jóváhagyására vonatkozó szabályokat; valamint

c) a vasúti társaság közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó minőségbiztosítási rendszerével [1371/2007/EK rendelet 28. cikk (1) bek.] kapcsolatos részletes szabályokat.”

7. §

(1) A Vtv. 27. §-át megelőző alcím helyébe a következő szöveg lép:

„A VASÚTI KÖZSZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉS ÉS A KÖZSZOLGÁLTATÁS
ELLENTÉTELEZÉSE ÉRDEKÉBEN KIVETHETŐ DÍJ”

(2) A Vtv. 27. §-ának (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a § a következő új (3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (3)-(10) bekezdés számozása (4)-(11) bekezdésre változik:

„(1) A miniszter a vasúti közszolgáltatás biztosítása érdekében - az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével - a belföldi vasúti személyszállítást végző vasúti társasággal vasúti közszolgáltatási szerződést köt (vasúti közszolgáltatási szerződés). Ha az 1370/2007/EK rendelet vagy e törvény másként nem rendelkezik, a vasúti közszolgáltatási szerződésre a Ptk. szerződésekre vonatkozó általános szabályai az irányadók. Az e törvény hatálya alá tartozó közszolgáltatási szerződéseket - a villamossal végzett helyi közforgalmú vasúti szolgáltatásra irányuló közszolgáltatási szerződés kivételével - az e törvény pályázatra vonatkozó szabályai szerint kell megkötni. A villamossal végzett helyi közforgalmú vasúti szolgáltatásra irányuló közszolgáltatási szerződést akkor kell az e törvény pályázatra vonatkozó szabályai szerint megkötni, ha a közszolgáltatási szerződés a közbeszerzésekről szóló 2003. CXXIX törvény alapján szolgáltatási koncessziónak minősül.

(2) A vasúti közszolgáltatási szerződés az 1370/2007/EK rendelet 4. cikkében foglaltakon túlmenően tartalmazza:

- a) a vasúti közszolgáltatáshoz kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat,
- b) az előírt feladatok ellátását biztosító személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeket,
- c) a vasúti közszolgáltatás folyamatos nyújtását biztosító feltételeket, így különösen a vasúti személyszállítás akadályoztatása esetén a személyszállítási közszolgáltatás biztosításával kapcsolatos feladatokat,
- d) a vasúti közszolgáltatás teljesítéséhez elengedhetetlen, lényeges vagyoni eszközök tulajdonviszonyait, a vállalkozó vasúti társaság birtokába adott vagy más módon rendelkezésére bocsátott eszközök használatára, karbantartására és visszaszolgáltatására vonatkozó szabályokat,
- e) a vállalkozó vasúti társaság vasúti közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő jogait és kötelezettségeit,
- f) vasúti közszolgáltatás teljesítésére vonatkozó adatok szolgáltatására és az ellenőrzésre vonatkozó szabályokat, mellékletként a vasúti társaság közszolgáltatási tevékenységére vonatkozó önköltségszámítási szabályzatát, amennyiben a társaságra vonatkozó önköltségszámítási szabályzat elkészítése a számvitelről szóló törvény szerint a vasúti társaságra nézve kötelező,
- g) a jegyrendszerre vonatkozó előírásokat,
- h) a vasúti közszolgáltatási szerződés módosításának, felmondásának feltételeit,
- i) a vasúti közszolgáltatási szerződésben meghatározott kötelezettségek megszegése esetére vonatkozó jogkövetkezményeket, a vasúti közszolgáltatási szerződés teljesítésével kapcsolatos esetleges jogviták rendezésének módját,
- j) a vasúti közszolgáltatás megkezdésének időpontját és a vasúti közszolgáltatási szerződés érvényességének időtartamát.

(3) Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt előzetes tájékoztatási kötelezettség teljesítését követően a pályázati felhívást az ellátásért felelősnek legalább két országos terjesztésű napilapban, továbbá a Magyar Közlöny mellékletként megjelenő Hivatalos Értesítőben, az önkormányzatnak a Magyar Közlöny mellékletként megjelenő Hivatalos Értesítőben és a helyi napilapban is közzé kell tennie a pályázat benyújtási határidejét legalább 60 nappal megelőzően. A

felhívásban tájékoztatást kell adni a pályázaton való részvétel és a pályázati kiírás beszerzési lehetőségének feltételeiről, az ajánlattétel határidejéről, az elbírálás módjáról és szempontjairól, az eredményhirdetés és a szerződéskötés legkésőbbi időpontjáról, a szolgáltatás megkezdésének időpontjáról, valamint a szerződés időtartamáról.”

8. §

A Vtv. a 27/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, és a Vtv. 27/A. §-t követően a következő 27/B-27/F. §-sal egészül ki:

„27/A. § (1) A vállalkozó vasúti társaság a vasúti közszolgáltatási szerződés teljesítéseként közszolgáltatási ellentételezésre jogosult.

(2) Közszolgáltatási ellentételezés esetén a közszolgáltatási kötelezettségből származó gazdasági hátrány számszerűsítésére, a vállalkozó vasúti társaságot megillető pénzügyi ellentételezés mértékére az 1370/2007/EK Mellékletének rendelkezéseit a pályázat útján odaítélt vasúti közszolgáltatási szerződés esetén is megfelelően alkalmazni kell.

(3) Az ellentételezéssel kapcsolatos részletes szabályokat a közszolgáltatási szerződésben kell rögzíteni olyan módon, hogy

a) az ellátásért felelős és a vállalkozó vasúti társaság között megkötött közszolgáltatási szerződés egyértelműen rögzíti a vállalkozó vasúti társaság közszolgáltatási feladatait, és

b) a vállalkozó vasúti társaságot megillető ellentételezés számításának rendje előzetesen megszabott, objektív és átlátható módon meghatározott feltételekre épül, valamint

c) az ellentételezés mértéke nem haladja meg a vállalkozó vasúti társaság közszolgáltatási feladatok teljesítésével együtt járó költségeinek és az ágazatban elérhető ésszerű nyereségnek a díjbevételel, fogyasztói árkiegészítéssel és egyéb kapcsolódó bevételekkel és támogatásokkal nem fedezett összegét.

(4) Amennyiben a vállalkozó vasúti társaság nem pályázat útján került kiválasztásra, az ellentételezés számításánál költségként az azonos jellegű és színvonalú közszolgáltatási feladatokat ellátó, hatékonyan működő szolgáltatók átlagköltségeit kell figyelembe venni.

(5) Pályázat alapján kiválasztott vállalkozó vasúti társaság esetében az ellentételezés a pályázati eljárás során kialakított, közszolgáltatási szerződésben rögzített összeg. A pályázat alapján kiválasztott, adott területen (területrészen, hálózaton, vonalcsoponton vagy vonalakon) kizárólagos joggal bíró vállalkozó vasúti társaság, a közszolgáltatási szerződésben rögzített ellentételezés szabályain túlmenően, a közszolgáltatási kötelezettség miatt felmerült indokolt költségeinek megtérítését az (1)-(2) bekezdésben foglalt szabályokra figyelemmel abban az esetben kezdeményezheti, ha számszerűen alátámasztva igazolja a körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változását. A körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változásként az utazási igények, vagy a gazdálkodási környezet tekintetében bekövetkező azon változások vehetők figyelembe,

amelyekkel a szerződés megkötésekor a vállalkozó vasúti társaság a szerződés időtartamára vonatkozóan, az üzleti tevékenység szokásos kockázataként nem számolhatott.

(6) Közszolgáltatási ellentételezéssel járó közszolgáltatási szerződés vagy meghatározott közszolgáltatási kötelezettség esetén a vállalkozó vasúti társaság köteles belső számvitelében elkülönített nyilvántartást vezetni az adott közszolgáltatási szerződéshez, illetőleg közszolgáltatási kötelezettséghez kapcsolódó eszközökről és forrásokról, bevételekről és ráfordításokról a külön jogszabály alapján meghatározott számviteli politikában rögzített, az átcsoportosítás lehetőségét kizáró elszámolási rendnek megfelelően.

(7) A nyilvántartást vonali szinten és úgy kell vezetni, hogy az (5) bekezdés szerinti egyes tételek érintett tevékenységhez való hozzárendelésének módszere egyértelmű legyen. A vállalkozó vasúti társaság az elkülönített elszámolást a közszolgáltatási szerződés lejártát követően az adózás rendjére vonatkozó jogszabályban előírt határidőig őrzi meg.

27/B. § (1) A pályázati kiírásban szereplő feltételeket és a pályázat elbírálásának szempontjait a következő szempontok szerint kell meghatározni:

a) a lakosság életviteléhez tartozó intézményrendszer elérhetősége, eljutási lehetőségek a centrumokba (településközpontokba), vonzásoközpontokba a lakosság utazási igényeinek megfelelően,

b) a településfejlesztési és területfejlesztési igények,

c) a szolgáltatások minőségével szemben támasztott elvárások, így különösen eljutási sebesség, gyakoriság, pontosság, megbízhatóság, zsúfoltság, utasbiztonság, tisztaság,

d) a mozgásukban korlátozott személyek utazási lehetőségei,

e) a szolgáltatások közötti összhang és a szolgáltatók közötti együttműködés a menetrend, az átszállási lehetőségek, a jegyrendszer és az utastájékoztató tekintetében,

f) a járművek és szolgáltatási infrastruktúra színvonala, azok használata, környezeti hatások,

g) a személyzettel szembeni elvárások, foglalkoztatási feltételek,

h) a szolgáltatások ráfordításigénye.

(2) A feltételek körében az ellátásért felelős a szolgáltató kötelezettségeként előírhatja a letelepedést, a korábbi szolgáltató munkavállalóinak, illetőleg azok meghatározott körének meghatározott feltételekkel történő átvételét, továbbá alvállalkozó meghatározott mértékű bevonását a közszolgáltatásba, az alvállalkozó személyének megjelölése nélkül.

(3) A pályázók többváltozatú ajánlat tételére is felkérhetők. Hálózatra, hálózatrészre vagy vonalcsoporthoz vonatkozó pályázat esetén az ellátásért felelős az érvényes pályázatok alapján - a pályázati kiírásban meghatározott módon - előminősítéssel élhet és annak eredményétől függően tárgyalást kezdeményezhet az alkalmasnak minősített pályázókhoz benyújtott ajánlatuk részleteiről. A pályázat nyertesének csak az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő pályázó nyilvánítható.

(4) A pályázatok elbírálásáról az ellátásért felelősnek a beérkezett pályázatok adatait összegző és a döntés részletes indoklását ismertető emlékeztetőt kell készítenie a pályázat eredményének kihirdetéséig. Az emlékeztetőnek tartalmaznia kell a kiválasztott szolgáltató alkalmasságát igazoló tényeket, a megfelelő színvonalú szolgáltatás nyújtásának garanciáit és - amennyiben van ilyen - a szolgáltatót a közszolgáltatási kötelezettség ellátása fejében megillető veszteség-kiegyenlítés mértékét. Az ellátásért felelősnek az emlékeztetőt a pályázattal összefüggő valamennyi dokumentummal együtt a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 10 évig meg kell őriznie. Az emlékeztetőben foglaltakra mint közérdekű adatokra külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

27/C. § (1) Pályázat kiírásának mellőzésével, nyilvános ajánlatkérésen alapuló eljárás keretében bízható meg a szolgáltató, ha az ellátásért felelős által igényelt közszolgáltatás egyetlen járatra vagy vonalra korlátozódik és a szolgáltató pénzügyi ellentételezésre - ide nem értve a fogyasztói árkiegészítést - nem válik jogosulttá. Az ajánlatkérésen alapuló eljárásra egyebekben a 27. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Nem alkalmazható az (1) bekezdés szerinti eljárás a vasút pályahálózat, illetőleg a közszolgáltatási feladatok részekre bontásával a pályázati eljárás megkerülése céljából.

27/D. § (1) Az ellátásért felelős pályázat nélkül, közvetlenül bízható meg szolgáltatót a szolgáltató által kezdeményezett, korábban nem biztosított közszolgáltatásra, ha az nem haladja meg a 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében szereplő értéket, vagy teljesítményt, valamint az valós utazási igények ésszerű kielégítését szolgálja, és nem jár együtt más szolgáltató közszolgáltatási szerződésben rögzített jogainak sérelmével vagy működőképességének veszélyeztetésével.

(2) Az ellátásért felelős közvetlenül, odaítélés keretében bízható meg közszolgáltatással az általa kiválasztott és a feladatot vállaló szolgáltatót, ha

a) a pályázati vagy ajánlatkérésen alapuló eljárás megfelelő pályázat, illetve ajánlat hiányában eredménytelenül zárult,

b) a szolgáltatás megkezdése a pályázati vagy ajánlatkérésen alapuló eljárás keretében kiválasztott szolgáltatóval ellehetetlenült,

c) a korábbi szolgáltatóval megkötött közszolgáltatási szerződés azonnali vagy idő előtti felmondásának van helye,

d) egyéb okból veszélybe kerül a közszolgáltatás folyamatossága.

(3) A (2) bekezdésben említett esetekben a megbízás közszolgáltatási szerződés megkötésével vagy annak közös megegyezésen alapuló módosításával új eljárás lebonyolításához elegendő időtartamra, de legfeljebb 2 évre szólhat.

(4) A közvetlen megbízásra vonatkozó döntésről a 27/B. § (4) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával emlékeztetőt kell készíteni.

(5) A belső szolgáltató pályázattal nélkül is megbízható a szolgáltatás elvégzésével (a továbbiakban: közvetlen odaítélés). A közvetlen odaítélés alapján szolgáltatást nyújtó belső szolgáltató a közszolgáltatási tevékenységét a 1370/2007/EK rendelet 5.

cikk (2) bekezdésének a)-c) és e) pontjában meghatározott szabályok alapján, kizárólag az ellátásért felelős illetékességi területén végzi.

27/E. § (1) A miniszter az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben, a közszolgáltatási szerződésben rögzített kötelezettségek ellentételezésének biztosítása érdekében rendeletben kártalanítási kötelezettséget állapíthat meg olyan vasúti társaságok részére, amelyek nem közszolgáltatásnak minősülő vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtanak két meghatározott belföldi állomás között, amely szakaszra más vasúti társaság hatályos közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés esetében az adott állomások között nem közszolgáltatásnak minősülő vasúti személyszállítást végző vasúti társaságok függetlenül attól, hogy belföldi vagy nemzetközi vasúti személyszállítást végeznek, azonos mértékű kártalanítást kötelesek fizetni. A kártalanításból befolyó és ellentételezésként kifizetett összeg nem haladhatja meg az érintett közszolgáltatási kötelezettségek során felmerült költségek egészének vagy egy részének fedezéséhez szükséges mértéket, figyelembe véve a vonatkozó bevételeket és az említett kötelezettségek teljesítéséből származó ágazatban elérhető ésszerű nyereséget is.

(3) Az e § szerinti kártalanítás megállapításakor tiszteletben kell tartani a méltányosság, az átláthatóság, az egyenlő elbánás és az arányosság elvét. Az arányosság elvét különösen figyelembe kell venni a szolgáltatásért az utasok által fizetett díjak alapján számolt átlagos ellenérték és a kártalanítás mértéke közötti eltérés vizsgálatakor.

(4) Az e § alapján kivetett kártalanítás mértéke nem veszélyeztetheti annak a vasúti személyszállítási szolgáltatásnak a gazdasági életképességét, amelyre azt kivetették.

(5) A miniszter az e § alkalmazásával összefüggésben keletkezett információkat megőrzi, annak biztosítása érdekében, hogy a kártalanítás eredete és azok felhasználása nyomon követhetővé váljon, és az Európai Bizottság rendelkezésére bocsátja.

27/F. § (1) Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott összevont jelentést az önkormányzat illetve a miniszter a felelősségi körébe tartozó közszolgáltatási tevékenységről a tárgyévet követő év május 31. napjáig készíti el. A jelentést az önkormányzat a honlapon vagy a megyei napilapban, a miniszter a minisztérium honlapján teszi közzé.

(2) Az 1370/2007/EK rendelet 8. cikke (2) bekezdésében előírt jelentéstételi kötelezettséget a helyi közforgalmú vasúti szolgáltatás tekintetében a közlekedésért és az önkormányzatokért felelős miniszter együttesen, az elővárosi és térségi közforgalmú vasúti szolgáltatás tekintetében a közlekedésért felelős miniszter teljesíti.”

9. §

A Vtv. 33-35. §-ai helyébe a következő rendelkezés lép:

„33. § (1) A belföldön bejegyzett vasúti társaság a vasúti pályahálózatot kizárólag a közlekedési hatóság által kiállított vasútbiztonsági tanúsítvány birtokában használhatja. A vasútbiztonsági tanúsítvány igazolja, hogy a vasúti társaság létrehozta a biztonsági rendszerét, és a kockázatok korlátozása és a vasúti pályahálózat biztonságos üzemeltetése érdekében képes megfelelni a kölcsönös átjárhatósági műszaki előírásokban, valamint a nemzeti biztonsági szabályokban meghatározott követelményeknek.

(2) A vasútbiztonsági tanúsítvány a következő részekből áll:

a) vasútbiztonsági tanúsítvány a jogosult biztonságirányítási rendszerének elfogadásáról,

b) vasútbiztonsági tanúsítvány a jogosultnak az igénybe venni kívánt vasúti pályahálózaton való biztonságos közlekedéséhez szükséges - az ÁME-k és a nemzeti vasútbiztonsági szabályok alkalmazásával, a személyzet bizonyítványainak elfogadásával, és a jogosult által használt vasúti járművek üzembe helyezésének engedélyezésével kapcsolatos - sajátos követelmények teljesítése érdekében tett intézkedései elfogadásáról, a jogosult által benyújtott dokumentáció alapján.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti vasútbiztonsági tanúsítványban részletezni kell a vasútbiztonsági tanúsítvány által érintett vasúti tevékenység jellemzőit.

(4) Az országos működési engedéllyel rendelkező vasúti társaság részére a (2) bekezdés a) pontja szerint kiadott vasútbiztonsági tanúsítvány valamennyi EGT-állam területén hatályos az egyenértékű vasúti szolgáltatásokra.

(5) A vasútbiztonsági tanúsítvánnyal már rendelkező vasúti társaságnak a vasútbiztonsági tanúsítvány a hatálya alá nem tartozó vasúti pályahálózat használatához kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítványt kell kérnie. A kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítványban a közlekedési hatóság azt igazolja, hogy a vasúti társaság e további vasúti pályahálózatra vonatkozóan is megfelel a (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltételeknek. E rendelkezést megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha más EGT-államban a 95/18/EK irányelvvel összhangban kiadott működési engedély alapján működő és ott vasútbiztonsági tanúsítványt szerzett vasúti társaság a Magyar Köztársaság területén lévő vasúti pályahálózatot kívánja használni.

(6) A kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvány vonatkozásában alkalmazni kell a 35. § (2)-(7) bekezdéseiben foglaltakat.

34. § (1) Vasúti pályahálózat irányítása, működtetése kizárólag a közlekedési hatóság által kiállított vasútbiztonsági engedély alapján végezhető.

(2) A vasútbiztonsági engedély a következő részekből áll:

a) vasútbiztonsági engedély a jogosult biztonságirányítási rendszerének elfogadásáról,

b) vasútbiztonsági engedély a vasúti pályahálózat működtetője által az adott vasúti pályahálózat, illetve a forgalomirányító és jelzőrendszer biztonságos tervezéséhez,

karbantartásához és üzemeltetéséhez szükséges sajátos követelmények teljesítése érdekében tett intézkedéseinek elfogadásáról.

35. § (1) A jogosultnak a vasútbiztonsági tanúsítvány, illetve a vasútbiztonsági engedély megszerzéséhez teljesítenie kell a külön jogszabályban meghatározott műszaki, működési követelményeket, valamint a személyzetre, vasúti járműre és a vasúti társaság belső szervezetére vonatkozó biztonsági követelményeket.

(2) A közlekedési hatóság a vasútbiztonsági tanúsítványt, illetve a vasútbiztonsági engedélyt ötéves időtartamra adja ki. A vasútbiztonsági tanúsítvány, illetve a vasútbiztonsági engedély időbeli hatályának újabb öt évre történő meghosszabbítását a jogosultnak kell kérelmeznie az érvényességi idő lejártá előtt.

(3) A jogosultnak - az időbeli hatály lejártá előtt - új vasútbiztonsági tanúsítványt, illetve vasútbiztonsági engedélyt kell beszereznie, ha az (1) bekezdésben felsorolt engedélyezési feltételek megváltoznak. A vasútbiztonságra vonatkozó jogszabályok jelentősebb megváltozása esetén a közlekedési hatóság a vasútbiztonsági tanúsítvány, illetve a vasútbiztonsági engedély felülvizsgálatát előírhatja.

(4) A jogosult haladéktalanul köteles tájékoztatni a közlekedési hatóságot a vasútbiztonsági tanúsítvánnyal, illetve a vasútbiztonsági engedéllyel kapcsolatos feltételekben bekövetkezett minden változásról, valamint minden olyan esetben, amikor új személyi állományi kategóriák vagy új típusú vasúti járműállomány bevezetésére kerül sor.

(5) A közlekedési hatóság ellenőrzi, hogy a vasútbiztonsági tanúsítvány, illetve a vasútbiztonsági engedély kiadásának alapjául szolgáló feltételek fennállnak-e.

(6) Amennyiben a közlekedési hatóság megállapítja, hogy a jogosult nem elégíti ki a vasútbiztonsági tanúsítványban, illetve a vasútbiztonsági engedélyben megfogalmazott feltételeket, haladéktalanul visszavonja a vasútbiztonsági tanúsítványt, illetve a vasútbiztonsági engedélyt. A kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvány visszavonása esetén a közlekedési hatóság a döntéséről, valamint annak indokairól haladéktalanul tájékoztatja a más EGT-államban létrejött vállalkozó vasúti társaság vasútbiztonsági tanúsítványát kiállító vasútbiztonsági hatóságot. A közlekedési hatóság a vasútbiztonsági tanúsítvány visszavonásáról értesíti a vasúti pályahálózat működtetőjét.

(7) A közlekedési hatóság a miniszter útján a határozat jogerőre emelkedéstől számított egy hónapon belül tájékoztatja az Európai Vasúti Ügynökséget a 33. § (2) bekezdés a) pontja szerinti vasútbiztonsági tanúsítvány, illetve a vasútbiztonsági engedély kiadásáról, meghosszabbításáról, módosításáról vagy visszavonásáról. A közlekedési hatóság tájékoztatása kiterjed az érintett vasúti társaság nevére, székhelyére, a vasútbiztonsági tanúsítvány kiállításának időpontjára, a vasútbiztonsági tanúsítvány hatályára és érvényességére, valamint a vasútbiztonsági tanúsítvány visszavonása esetén a döntése indoklására.

(8) A vasútbiztonsági tanúsítvánnyal, kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvánnyal és a vasútbiztonsági engedéllyel kapcsolatos részletes szabályokat a miniszter rendeletben állapítja meg. A rendeletben meg kell határozni

a) a helyi vasúti pályahálózatra vonatkozó vasútbiztonsági engedélyre , és a helyi közforgalmú vasúti társaságra vonatkozó vasútbiztonsági tanúsítvánnyal,

b) az országos vasúti pályahálózatokhoz közvetlenül nem kapcsolódó, kizárólag vasúti személyszállítás céljára fenntartott térségi és elővárosi vasúti pályahálózatra vonatkozó vasútbiztonsági engedéllyel, és a kizárólag e vasúti pályahálózatokon közlekedő vasúti társasággal, valamint

c) a kizárólag a tulajdonosa által árutovábbításra használt sajátcélú vasúti pályahálózatokra vonatkozó vasútbiztonsági engedéllyel kapcsolatos szabályokat.”

10. §

A Vtv. 36. §-át megelőző cím helyébe a következő szöveg lép, és azt követően a Vtv. a következő alcímmel egészül ki:

„A VASÚTI KÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ MUNKAKÖRÖK BETÖLTÉSÉNEK FELTÉTELEI

A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók képzése és vizsgáztatása”

11. §

A Vtv. 36/A. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § jelenlegi szövegének számozása (1) bekezdésre változik:

„(2) Ha a vasúti járművezető képzésének költségeit a vasúti társaság tanulmányi szerződés keretében fedezte, és a munkavállaló a munkaviszony megszűnésére tekintettel e költség részben vagy egészében történő megtérítésére válik kötelezetté, e kötelezettség teljesítéséért a munkavállalót vasúti járművezetőként foglalkoztató új munkáltató a költségeket fedező korábbi munkáltatóval szemben készfizető kezesként felel, ha az új munkaviszony létesítésére olyan időpontban kerül sor, amikor a tanulmányi szerződés szerint a korábbi munkáltatónál töltendő időszak még nem telt el.”

12. §

A Vtv. 36/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a Vtv. a 36/B-át követően a következő 36/C-36/G. §-okkal és az azokat megelőző alcímekkel egészül ki:

„A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók egészségi alkalmassága

36/B. § (1) A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő - külön jogszabályban meghatározott - munkakörök betöltése egészségi alkalmassághoz kötött.

(2) A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállaló köteles a külön jogszabályban meghatározott esetekben előzetes, időszakos, rendkívüli és záró egészségi alkalmassági vizsgálatokon részt venni.

(3) Az egészségi alkalmasság megállapítását a Kormány által külön jogszabályban kijelölt hatóság vagy hatóságok végzik.

(4) A hatóság vagy hatóságok a (3) bekezdés szerinti feladatot a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő és a közlekedési hatóság által névjegyzékbe vett orvos bevonásával végzik.

(5) Ha a Kormány nem közigazgatási feladat ellátására létrehozott szervezetet jelöl ki a (3) bekezdés szerinti feladat ellátására, e szervezet tevékenységét a közlekedési hatóság ellenőrzi.

A vasúti járművezetői engedély

36/C. § (1) Vasúti jármű vezetése a közlekedési hatóság által kiállított vasúti járművezetői engedélyhez (a továbbiakban: engedély) kötött tevékenység. Engedélyt az kaphat, aki teljesíti az alapvető oktatásra és vizsgára, az egészségi alkalmasságra és az általános szakmai készségekre vonatkozó, külön jogszabályban meghatározott feltételeket. Az engedély jogosultja a járművezető.

(2) Az országos vasúti pályahálózaton vasúti jármű vezetésére jogosító - a külön jogszabályban meghatározott formában kiadott - engedély valamennyi EGT-állam területén hatályos.

(3) Az engedéllyel szemben támasztott tartalmi követelményeket és az engedély megszerzésének és hatályának részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

A vasúti járművezetői tanúsítvány

36/D. § (1) Ha külön jogszabály eltérően nem rendelkezik, a vasúti közlekedés lebonyolításában részt vevő vasúti járművezetőnek a használt vasúti pályahálózat és a vezetni jogosult vasúti jármű tekintetében a foglalkoztató vasúti társaság által kiállított vasúti járművezetői tanúsítvánnyal (a továbbiakban: tanúsítvány) kell rendelkeznie.

(2) A tanúsítványban külön-külön kell megjelölni a járművezető által önálló munkavégzés keretében használt infrastruktúrát, amelyen vezetni jogosult, és a vasúti járművet, amelyet vezetni jogosult. A tanúsítvány az abban meghatározott infrastruktúrákon és járműveken hatályos.

(3) A tanúsítvánnyal szemben támasztott tartalmi követelményeket és a tanúsítvány megszerzésének részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

36/E. § (1) Tanúsítványt vasúti járművezetői engedéllyel rendelkező járművezető szerezhet, ha:

a) rendelkezik a külön jogszabályban megállapított nyelvtudással, vonalismerettel, szakismereti és alkalmassági vizsgával a tanúsítvánnyal érintett vasúti pályahálózat tekintetében, és

b) rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott szakismereti és alkalmassági vizsgával a tanúsítvánnyal érintett járműre vonatkozóan.

(2) A foglalkoztató vasúti társaság biztonságirányítási rendszere részeként meghatározza

a) a tanúsítványok kiadása vagy megújítása, meghosszabbítása, módosítása, felfüggesztése, visszavonása vagy elvesztése alkalmával követendő eljárást,

b) a tanúsítvány kiállítására, megújítására, felfüggesztésére vagy visszavonására vonatkozó határozat felülvizsgálatára irányuló, a járművezető kérelmére indítható fellebbezési eljárást, valamint

c) a vasúti járművezetők biztonságirányítási rendszerre vonatkozó képzésének szabályait.

(3) A vasúti társaság biztosítja és ellenőrzi, hogy az alkalmazásában álló vasúti járművezetők engedélyei és tanúsítványai hatályosak legyenek, ennek érdekében belső ellenőrzési rendszert működtet.

36/F. § (1) A tanúsítvány hatályban tartásához annak birtokosa a tanúsítvány megszerzésére vonatkozó követelményekkel azonos ismeretanyagból a vasúti társaság biztonság-irányítási rendszerében meghatározott rendszerességgel, de legalább háromévente, illetve több mint egyéves távollét esetén időszakos vizsgára kötelezett.

(2) A járművezetőként történő foglalkoztatás megszűnésekor a tanúsítvány hatályát veszti. Ebben az esetben a járművezető jogosult a tanúsítvány hiteles másolatára, valamint a képzettségének, képesítéseinek, tapasztalatának és szakmai alkalmasságának bizonyítékául szolgáló összes okmányra, melyeket az új foglalkoztató vasúti társaság a tanúsítvány kiadása során figyelembe vesz.

A vasúti forgalom lebonyolítása

36/G. § A vasúti forgalom lebonyolításának szabályait a miniszter

a) a vasúti közlekedés biztonságának,

b) nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat [49. §] esetében a hozzáférésre jogosultak [53. § (1) bekezdés] közötti egyenlő bánásmód elvének, figyelembevételével, rendeletben állapítja meg.”

13. §

A Vtv. 53. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„53. § Hozzáférésre jogosult

a) a belföldön bejegyzett, országos működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasúti társaság,

b) vasúti árutovábbítás céljából más EGT-államban létrejött, a 95/18/EK irányelvvel összhangban kiállított működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasúti társaság,

c) nemzetközi személyszállítás céljából más EGT-államban létrejött, a 95/18/EK irányelvvel összhangban kiállított működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasúti társaság,

d) külföldön létrejött vállalkozó vasúti társaság nemzetközi szerződés rendelkezése, vagy viszonzóság esetén,

e) az országos működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasúti társaság részvételével működő nemzetközi csoportosulás határon átmenő vasúti árutovábbítás, illetőleg határon átmenő vasúti személyszállítás céljából, valamint

f) belföldön bejegyzett vállalkozó vasúti társaság részvétele nélkül működő nemzetközi csoportosulás tranzitforgalom lebonyolítása céljából.”

14. §

A Vtv. az 53. §-t követően a következő új 53/A-53/C. §-sal egészül ki:

„53/A. § (1) Nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatás nyújtása esetén a vasúti társaságnak jogában áll utasok felszállását és leszállását biztosítani a nemzetközi útvonalon található bármely állomáson, beleértve az ugyanazon EGT-államban található állomásokat (kabotázs) is.

(2) Ha kabotázst is magában foglaló nemzetközi személyszállítási szolgáltatás nyújtása céljából egy hozzáférésre jogosult menetvonalat igényel, az igény benyújtását megelőzően legalább harminc nappal e szándékáról tájékoztatja az érintett pályahálózat-működtetőt és a vasúti igazgatási szervet. A tájékoztatás kiterjed a nyújtani tervezett szolgáltatás menetrendjére és az igénybe venni kívánt pályavasúti szolgáltatásokra, a szolgáltatás keretében biztosítandó ülőhelyek számára, a szolgáltatás díjára, valamint az utasok részére nyújtandó járulékos szolgáltatások körére.

(3) A különböző EGT-államokban található állomások közötti nemzetközi személyszállítási szolgáltatás céljának megvalósulása, valamint a hatályos közszolgáltatási szerződésekre gyakorolt lehetséges gazdasági hatása értékelésének elősegítése érdekében, a vasúti igazgatási szerv biztosítja a közszolgáltatási szerződésben meghatározott vasúti személyszállítást odaítélő bármely illetékes hatóság, valamint az egyéb, a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 1991. július 29-i 91/440/EGK tanácsi irányelv 10. cikkének (3b) bekezdése alapján a hozzáférés korlátozására jogosult bármely érdekelt illetékes hatóság és az ezen a nemzetközi személyszállítási szolgáltatási útvonalon közszolgáltatási szerződést teljesítő bármely vasúti társaság tájékoztatását a (2) bekezdésben meghatározott adattartalommal.

53/B. § (1) Az 53. § c) pontja szerinti esetben az érintett nemzetközi személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vasúti társaság azt követően jogosult a nyílt hozzáférésre, hogy a vasúti igazgatási szerv kérelemre indult eljárásban megállapította, hogy a nyújtani tervezett szolgáltatás fő célja a különböző EGT-államokban található állomások közötti személyszállítás.

(2) A vasúti igazgatási szerv az (1) bekezdés szerinti eljárásban a belföldi, vagy a nemzetközi személyszállítás alapján kiszámított forgalmi hányad és volumen, valamint a teljes viszonylat belföldre eső arányának figyelembe vételével határoz.

(3) A vasúti igazgatási szerv bármely érdekelt vasúti társaság vagy a közszolgáltatási szerződés odaítéléséről döntő szerv kérelmére vagy hivatalból felülvizsgálja az (1) bekezdés szerinti határozatát, ha az eredeti döntés alapjául szolgáló körülmények megváltoztak.

53/C. § (1) Az 53. § c) pontja szerinti esetben a miniszter a hazai vasúti közlekedési ágazat érdekeinek védelmében rendeletben korlátozhatja a nyílt hozzáférést a nemzetközi személyszállítási szolgáltatás részét képező olyan kiindulási és célállomás közötti személyszállítási szolgáltatás esetén, amelyek egy vagy több közszolgáltatási szerződés tárgyát képezik.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti rendelet korlátozza az utasoknak a nemzetközi személyszállítási szolgáltatás útvonalán található bármely állomáson történő felvételét vagy leszállását - ideértve az ugyanazon EGT-államban található állomásokat is - a rendelet e rendelkezése csak abban az esetben alkalmazandó, ha a vasúti igazgatási szerv határozatában megállapítja, hogy a jog gyakorlása a vasúti társaság közszolgáltatási tevékenységében gazdasági hátrányt okozhat.

(3) A (2) bekezdés szerinti eljárást a vasúti igazgatási szerv
a) a miniszter - továbbá a 27. § (11) bekezdése szerinti esetben az önkormányzat képviselő-testületének - kezdeményezésére, vagy
b) a vasúti pályahálózat működtetője vagy közszolgáltatási szerződést teljesítő vasúti társaság kérelmére folytatja le.

(4) A vasúti igazgatási szerv a (2) bekezdés szerinti eljárásban közszolgáltatási szerződés odaítéléséről döntő szervet vagy szerveket és a közszolgáltatást végző vasúti társaságot a megalapozott döntéshez szükséges információk átadására hívhatja fel. A vasúti igazgatási szerv - szükség esetén az érintett felekkel való konzultációt követően - az összes lényeges információ kézhezvételét követő 60 napon belül határoz. A vasúti igazgatási szerv a határozatában meghatározza a (2) bekezdésben meghatározott gazdasági hátrány elkerülése érdekében szükséges intézkedéseket, valamint azt az időtartamot, amelynek elteltét követően a határozat felülvizsgálatát

a) a közszolgáltatási szerződést odaítélő szerv,
b) a pályahálózat-működtető,
c) a közszolgáltatási szerződést teljesítő vasúti társaság, vagy
d) az érintett nemzetközi személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vasúti társaság
leg hamarabb kérelmezheti, illetőleg kezdeményezheti.

(5) A vasúti igazgatási szerv a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlya veszélyeztetettségének vizsgálatakor figyelembe veszi

a) a nyújtani tervezett új szolgáltatás megjelenésének hatását a közszolgáltatási szerződésben szereplő bármely szolgáltatás nyereségességére, ideértve a

közszolgáltatási szerződést odaítélő szervnél felmerülő nettó költségre gyakorolt közvetett hatást is,

b) az érintett viszonylaton az utasok részéről jelentkező igényt a vasúti személyszállítási szolgáltatások iránt,

c) a megállók helyét és számát a határ mindkét oldalán, valamint

d) a nyújtani tervezett új szolgáltatás menetrendjét.”

15. §

(1) A Vtv. 57. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„57. § (1) A vasúti pályahálózat-kapacitás biztosítására a vasúti pályahálózat működtetője (nem független vasúti pályahálózat-működtető esetén a VPSZ) és a hozzáférésre jogosult keretmegállapodást köthetnek. A keretmegállapodást kötött hozzáférésre jogosult a keretmegállapodásban rögzített feltételek szerint jogosult vasúti pályahálózat-kapacitás igénylésére. A keretmegállapodás nem zárhatja ki harmadik személy jogosultaknak a vasúti pályahálózathoz történő hozzáférését.

(2) A keretmegállapodás létrejöttéhez a vasúti igazgatási szerv jóváhagyása szükséges. A jóváhagyás nem tagadható meg, ha a keretmegállapodás az e törvényben, valamint a külön jogszabályokban meghatározott feltételeknek megfelel.

(3) A keretmegállapodás tartalmazza a következő éves üzemi menetrend érvényességi idejét meghaladó időszakra vonatkozóan a hozzáférésre jogosult által igényelt és a vasúti pályahálózat működtetője, illetve - nem független vasúti pályahálózat-működtető esetén - a VPSZ által felajánlott pályahálózat-kapacitás jellemzőit.

(4) A keretmegállapodás ötéves időtartamra köthető, és az eredeti időtartamával megegyező időtartammal meghosszabbítható, indokolt esetben azonban a keretmegállapodás hatálya rövidebb vagy hosszabb időtartamban is meghatározható. A keretmegállapodás öt évnél hosszabb időtartamra kereskedelmi szerződések, különleges beruházások vagy kockázatok által indokolt esetben köthető.

(5) A (4) bekezdéstől eltérően, a szakosított infrastruktúrát használó, jelentős és hosszú távú befektetéseket igénylő szolgáltatás esetében - a hozzáférésre jogosult kellő indokolása esetén - a keretmegállapodás 15 évre köthető meg. Az időtartam csak kivételes esetekben, elsősorban nagyléptékű, hosszú távú beruházások esetében haladhatja meg a 15 évet és különösen akkor, ha a beruházásra vonatkozó kötelezettségvállalásokat a többéves amortizációs tervvel együtt szerződésbe foglalták. A hozzáférésre jogosult ebben az esetben megkövetelheti a számára a keretmegállapodás hatálya alatt biztosítandó kapacitásmutatók részletes meghatározását, ideértve a menetvonalak kihasználtságát, mennyiségét és minőségét.

(6) A keretmegállapodást a vasúti pályahálózat működtetője, illetve - nem független vasúti pályahálózat-működtető esetén - a VPSZ a vasúti igazgatási szerv előzetes

hozzájárulásával egyoldalúan módosíthatja - ideértve a rögzített kapacitás mértékének korlátozását is -, ha:

- a) a vasúti pályahálózat jobb kihasználása indokolja,
- b) a keretmegállapodás megkötésére a körülmények utóbb bekövetkezett változásából eredően már nem lenne jogszabályi lehetőség.

(7) A keretmegállapodás megszüntetésének és a (6) bekezdés szerinti módosításának esetére a keretmegállapodásban a hozzáférésre jogosult részére arányos kártalanítás vagy kártérítés is kiköthető.”

(2) A Vtv. az 57. §-t követően a következő új 57/A. §-sal egészül ki:

„57/A. § 2010. január 1-jétől kezdődően ötéves időtartamra szóló, egyszer megújítható első keretmegállapodás hozható létre a 2010. január 1-jét megelőzően vasúti közlekedési tevékenységet végző hozzáférésre jogosultak által használt kapacitásmutatók alapján, a különleges beruházások vagy a létező kereskedelmi szerződések figyelembe vétele érdekében.”

16. §

(1) A Vtv. 73. §-a (1) bekezdésének e) és f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a bekezdés a következő o)-r) ponttal egészül ki:

[A vasúti igazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozik:]

- „e) az 57. § és 57/A. § szerinti keretmegállapodások jóváhagyása,
- f) integrált vasúti társaság 66. § (1) bekezdése szerinti belső megállapodásának jóváhagyása, az abban foglaltak ellenőrzése, illetőleg annak megsértése esetén mérlegelési jogkörben bírság alkalmazása,”
- „o) a 79/B. § (1) bekezdése szerinti panaszok kezelése,
- p) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogaira vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzése,
- q) az 53. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti esetben az érintett nemzetközi személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vállalkozó vasúti társaság kérelmére indult eljárásban annak megállapítása, hogy a nyújtani tervezett szolgáltatás fő célja a különböző EGT-tagállamokban található állomások közötti személyszállítás-e,
- r) a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlya veszélyeztetésének vizsgálata nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatás bevezetésére tekintettel.”

(2) A Vtv. 73. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti mérlegelés során a hatóság a bírság kiszabását akkor mellőzi, ha a bírság kiszabására okot adó tevékenység vagy mulasztás az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát vagy a közteherviselési kötelezettség teljesítését közvetlenül nem veszélyezteti, harmadik személynek kárt nem okoz, a tevékenység vagy mulasztás tekintetében a rosszhiszeműség, a hatóság félrevezetésének szándéka nem állapítható meg, és a tevékenység vagy mulasztás első ízben fordul elő.”

17. §

A Vtv. 74. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A vasúti igazgatási szerv közzéteszi a 73. § (1) bekezdésének a)-h) és q)-r) pontjai szerinti eljárásokban hozott határozatait azzal, hogy a közzététel kiterjed a Hálózati Üzletszabályzat, a keretmegállapodás, a belső megállapodás, valamint az üzemi menetrend szövegére is. A közzétett határozat nem tartalmazhatja az érdekeltek által előzetesen - indokoltan - üzleti titoknak minősített adatokat.”

18. §

A Vtv. a 79. §-át követően a következő új 79/A-79/B. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogainak védelme

79/A. § (1) A vasúti igazgatási szerv felügyeli a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések vasúti társaságok általi megtartását. E tevékenysége körében hivatalból ellenőrzi és elemzi az 1371/2007/EK rendeletben, e törvényben, a vasúti személyszállítás részletes feltételeiről szóló rendeletben, valamint a vasúti társaságok személyszállítási üzletszabályzatában - ideértve a szolgáltatás minőségi előírásait is - foglaltak megtartását.

(2) A vasúti igazgatási szerv (1) bekezdés szerinti eljárására a 75. § (3)-(4) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(3) Ha a vasúti igazgatási szerv az (1) bekezdésben meghatározott valamely rendelkezésnek az utasok széles körét érintő megsértését állapítja meg,

a) előírja a vasúti társaság részére a tevékenység jogszerű végzéséhez szükséges lépések megtételét,

b) megtiltja a jogsértő magatartás folytatását,

c) külön jogszabályban foglaltak alapján bírságot szabhat ki,

d) a jogsértőt kötelezi az eljárás költségeinek megtérítésére.

(4) A kötelezettségek súlyos és ismétlődő megszegése esetén - amennyiben a (3) bekezdésben meghatározott egyéb jogkövetkezmények nem vezettek eredményre - a vasúti igazgatási szerv felfüggesztheti vagy visszavonhatja a vasúti személyszállításra szóló működési engedélyt.

79/B. § (1) A vasúti személyszállítást igénybe vevő vagy igénybe venni szándékozó személy (a továbbiakban: panaszos) panasszal élhet a vasúti igazgatási szervnél, ha álláspontja szerint a vasúti társaság megsértette a 79/A. § (1) bekezdésében meghatározott valamely rendelkezést. E panasz akkor terjeszthető elő, ha a panaszos a vasúti társaság panaszkezelési eljárását igénybe vette, de az nem vezetett a panaszos számára kielégítő eredményre. Panaszt benyújtani a vasúti

társaság panaszkezelési eljárását lezáró dokumentum panaszossal való közlésétől számított 30 napon belül lehet. E határidőn túl a vasúti igazgatási szervhez benyújtott panaszokat a vasúti igazgatási szerv érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A vasúti társaság panaszkezelési eljárásában hozott, az ügyet lezáró dokumentumot a vasúti igazgatási szerv részére a panasz mellékleteként be kell nyújtani. Ennek hiányában a vasúti igazgatási szerv hiánypótlási felhívást bocsát ki.

(2) Panasz olyan beadvány benyújtásával tehető, amely tartalmazza a panaszos és a panaszolt vasúti társaság azonosításához szükséges adatokat, a feltételezett jogsértés megjelölését, a feltételezett jogsértést megvalósító konkrét magatartás leírását, a feltételezett jogsértéssel kapcsolatos állításokat alátámasztó tényeket és bizonyítékokat. A vasúti igazgatási szerv a bejelentésnek minősülő beadványok megtételének elősegítése érdekében honlapján is közzéteszi a panasz megtételére szolgáló űrlapot.

(3) Ha a panaszban foglaltakkal kapcsolatban a vasúti igazgatási szerv eljárásra nem jogosult, köteles a panaszt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv részére áttenni, és erről a panaszost értesíteni.

(4) A vasúti igazgatási szerv a panaszost, az érintett vasúti társaságot és az érintett harmadik felet meghallgathatja, valamint tőlük további felvilágosítást és információt kérhet.

(5) A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos által tett ismételt, továbbá a névtelen panasz vizsgálata mellőzhető.

(6) A panasz alapján - ha az alaposnak bizonyul - a vasúti igazgatási szerv dönt a szükséges hatósági lépések megtételéről, s erről a panaszost tájékoztatja."

19. §

(1) A Vtv. 80. §-ának (4) bekezdése a következő új *m*)-*o*) ponttal egészül ki:

[A közlekedési hatóság feladat- és hatáskörébe tartozik:]

„*m*) a vasúti járművezetői engedélyek kiállítása, megújítása, nyilvántartása, másolatok készítése, az engedélyek felfüggesztése és visszavonása, valamint a kiállító vasúti társaság értesítése a tanúsítványok felfüggesztésének kéréséről,

n) az egészségi alkalmasság megállapítása, valamint a vizsgáló szervezet 36/B. § szerinti tevékenységének ellenőrzése,

o) a képzést és vizsgáztatást, illetve az egészségi alkalmasság vizsgálatát és véleményezését végző személyek nyilvántartásának vezetése.”

(2) A Vtv. 80. §-a a következő új (13)-(17) bekezdéssel egészül ki:

„(13) A közlekedési hatóság a (4) bekezdés *o*) pontja szerinti személyekről a következő adattartalommal vezet nyilvántartást:

a) természetes személyazonosító adatai,

b) lakhelye, elektronikus levelezési címe.

(14) Az adatkezelésre e § alapján jogosult (a továbbiakban: adatkezelő) a (13) bekezdésben meghatározott adatokat a nyilvántartás vezetése érdekében kezeli.

(15) Az adatkezelő a (13) bekezdésben meghatározott adatokat addig az időpontig tartja nyilván, amíg a képzésre és vizsgáztatásra, illetve az egészségi alkalmasság vizsgálatára és véleményezésére való jogosultsága fennáll.

(16) Az adatkezelő a kezelt adatokat személyazonosító adatok nélkül statisztikai célokra felhasználhatja, azokból statisztikai célra adatot szolgáltathat.

(17) A közlekedési hatóság a (4) bekezdés *n)* pontja, továbbá a 81. § (2) bekezdése, (4) bekezdése, (8) bekezdésének *a)-d)* pontja, (9) bekezdésének *a)* pontja, valamint (10) bekezdésének *a)* pontja alapján hozott elsőfokú határozatát közegészségügyi, járványügyi, munkabiztonsági, környezet- vagy természetvédelmi okból, továbbá a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítása érdekében fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilváníthatja.”

20. §

A Vtv. 81. §-ának (8)-(9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A közlekedési hatóság a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakörök betöltésének feltételeire vonatkozó rendelkezések megsértése esetén:

a) a közlekedési hatóság által kiállított engedélyt felfüggeszti, erről az érintett vasúti járművezetőt és a foglalkoztató vasúti társaságot haladéktalanul értesíti, egyúttal meghatározza az engedély visszاسzerzése érdekében követendő eljárást,

b) másik EGT-állam illetékes hatósága által kiadott engedély esetén a kiállító hatósághoz címzett indokolt kérelmében további ellenőrzés elvégzését, vagy az engedély felfüggesztését kezdeményezi,

c) tanúsítvány esetén a kiállító szervhez címzett indokolt kérelmében további ellenőrzés elvégzését, vagy a tanúsítvány felfüggesztését kezdeményezi, és a kiállító szerv válaszáig megtilthatja az érintett járművezető nemzeti vasúti rendszereken történő munkavégzését,

d) felszólítja a pályahálózat-működtetőt az érintett vonat továbbközlekedtetésének leállítására, a vasúti járművezetőt a további munkavégzéstől eltiltja, ha az érintett vasúti járművezető további munkavégzése a vasúti közlekedés biztonságát súlyosan veszélyezteti,

e) a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő, a *d)* pontban nem említett munkavállaló ilyen munkakörében történő további munkavégzését megtiltja, továbbá

f) a munkáltatóval szemben bírságot szabhat ki,

g) a 2007/59/EK irányelv 29. cikk (5) bekezdése szerinti eljárást lefolytatja, ha úgy véli, hogy egy másik tagállam illetékes hatósága által hozott határozat az *a)-d)* pontokban rögzített feltételeknek nem felel meg.

(9) Ha a közlekedési hatóság a vasútbiztonsági tanúsítvánnyal (kiegészítő tanúsítvánnyal) vagy vasútbiztonsági engedéllyel kapcsolatos jogszabályi rendelkezés megsértését állapítja meg,

a) a vasútbiztonsági tanúsítvánnyal (kiegészítő tanúsítvány) vagy vasútbiztonsági engedély hiányában, illetve az abban előírt feltételektől eltérően végzett vasúti közlekedési tevékenység végzését megtiltja, és

b) a vasúti társasággal szemben bírságot szabhat ki.”

21. §

A Vtv. 82. §-ának (1) bekezdése a következő új e) ponttal egészül ki:

[A közlekedési hatóság jogosult]

„e) a képzést és vizsgáztatást, illetve az egészségi alkalmasság vizsgálatát és véleményezését végző személyek természetes személyazonosító adatait”

[kezeleni, továbbá a vizsgaeredményeket, alkalmassági minősítéseket, képesítéseket - ezek hitelességének utólagos igazolása céljából - nyilvántartani]

22. §

A Vtv. 87. §-a a következő új (10)-(12) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A belső szolgáltató a helyi közlekedés ellátásáért felelős illetékességi területén kívül a helyi járással közigazgatási határon kívül végzett személyszállítást, valamint más önkormányzatok területén végzett személyszállítást a közszolgáltatási szerződés belső szolgáltatóként történt közvetlen odaítélését követő 1 évig tarthatja fenn.

(11) A 2009. december 3-át megelőzően megkötött közszolgáltatási szerződések az azokban rögzített határidő leteltéig hatályban maradnak azzal, hogy módosításuk során az 1370/2007/EK rendelet rendelkezéseit figyelembe kell venni.

(12) Az egyenlő esélyű hozzáférést a közforgalmú menetrend alapján végzett személyszállításban részt vevő vasúti járműveken, továbbá a pályaudvar, a vasútállomás és a megállóhely személyforgalom lebonyolítására és kiszolgálására szolgáló részében fokozatosan, de legkésőbb 2013. január 1-jéig kell biztosítani.”

23. §

(1) A Vtv. 88. §-a (1) bekezdésének c), d) és g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a bekezdés a következő új h) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy]

„c) a vasúti piacfelügyeleti bírság legmagasabb mértékére, a vasúti bírság mértékére, valamint a 79/A. § (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott bírság mértékére, továbbá a megfizetésükre vonatkozó részletes szabályokat,

d) a vasúti áru fuvarozási szerződésre vonatkozó részletes szabályokat,”

„g) a jogszabályban meghatározott vasúti munkaköröket betöltő munkavállalókkal szemben támasztott egészségügyi követelményeket és az egészségügyi vizsgálat feltételeit, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző hatóság vagy hatóságok kijelölését, az egészségi alkalmasság vizsgálatát és véleményezését végző személyek nyilvántartásának részletes szabályait,

h) a vasúti személyszállításnak a 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott részletes feltételeit, a személyszállítási üzletszabályzat tartalmára és jóváhagyására vonatkozó részletes szabályokat, valamint a vasúti társaság közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó minőségbiztosítási rendszerével kapcsolatos szabályokat”

[rendeletben állapítsa meg.]

(2) A Vtv. 88. §-a (2) bekezdésének 2. és 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a bekezdés a következő új 25-28. ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a miniszter, hogy]

„2. a vasútbiztonsági tanúsítványra, a vasútbiztonsági engedélyre, a biztonságirányítási rendszerekre, a biztonsági jelentésre, valamint az egyes hatósági engedélyezési eljárásokra vonatkozó részletes szabályokat,”

„8. a vasúti járművek üzembe helyezése engedélyezésének és időszakos hatósági vizsgálatának, valamint hatósági nyilvántartásának előírásait,”

„25. a közszolgáltatási szerződésben meghatározott ellentételezés fedezetének biztosítása érdekében a vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtó vasúti társaságokat terhelő kártalanítási kötelezettséget az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben,

26. a vasúti járművezetői engedély és tanúsítvány kiadására, megszerzésére, és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat,

27. a vasúti pályahálózathoz való nyílt hozzáférésnek az 53/C. § szerinti korlátozását,

28. a vasúti pálya más nyomvonalas létesítmény által történő megközelítésének, keresztezésének részletes szabályait az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel, az energetikáért felelős miniszterrel, a vízgazdálkodásért felelős miniszterrel, valamint az építésügyért felelős miniszterrel egyetértésben”

[rendeletben állapítsa meg.]

24. §

(1) A Vtv. 89. §-a a következő új j)-k) ponttal egészül ki:

[Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„j) az Európai Parlament és a Tanács 2007/58/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 91/440/EGK tanácsi irányelv, valamint a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról [a törvény

végrehajtására a 88. § (2) bekezdésének 3., 5. és 6. pontjában adott felhatalmazások alapján megalkotott miniszteri rendelettel együtt];

k) az Európai Parlament és a Tanács 2007/59/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasúti rendszereken mozdonyokat és vonatokat működtető mozdonyvezetők minősítéséről [a törvény végrehajtására a 88. § (1) bekezdésének g) pontjában, valamint 88. §-a (2) bekezdésének 2. és 12. pontjában adott felhatalmazások alapján megalkotott rendeletekkel együtt].”

(2) a Vtv. 89. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § eredeti szövegének számozása (1) bekezdésre módosul:

„(2) Ez a törvény a következő rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről,

b) az Európai Parlament és a Tanács 1371/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről.”

25. §

(1) E törvény - a (2)-(3) bekezdésekben meghatározott kivételekkel - 2009. június 4-én lép hatályba.

(2) 2009. október 1-jén a Vtv. 53/C. §-ának (4) bekezdésében a „60 napon” szövegrész helyébe „45 munkanapon” szövegrész lép.

(3) 2009. december 3-án lép hatályba az e törvény

a) 1. §-ával megállapított Vtv. 1. §-ának (1) és (3)-(4) bekezdése,

b) 3. §-ával megállapított Vtv. 3. §-a (2) bekezdésének g)-h) pontja,

c) 4. §-ával megállapított Vtv. 5. §-a (1) bekezdésének e) pontja,

d) 5. §-ával megállapított Vtv. 19. §-a,

e) 6. §-ával megállapított Vtv. 20. §-a,

f) 7. §-ával megállapított Vtv. 27. §-a, és az azt megelőző alcím,

g) 8. §-ával megállapított Vtv. 27/A-27/F. §-a,

h) 9. §-ával megállapított Vtv. 33-35. §-a,

i) 10. §-ával megállapított Vtv. 36. §-át megelőző cím és alcím, valamint 36. §-a,

j) 11. §-ával megállapított Vtv. 36/A. §-ának (2) bekezdése,

k) 12. §-ával megállapított Vtv. 36/B-36/G. §-a,

l) 16. §-ával megállapított Vtv. 73. §-a (1) bekezdésének o)-p) pontja,

m) 18. §-ával megállapított Vtv. 79/A §-t megelőző alcím és 79/A-79/B. §-a,

n) 19. §-ával megállapított Vtv. 80. §-a (4) bekezdésének m)-o) pontja,

o) 20. §-ával megállapított Vtv. 81. §-ának (8)-(9) bekezdése,

p) 24. §-ának (1) bekezdésével megállapított Vtv. 89. §-ának k) pontja,

q) 24. §-ának (2) bekezdésével megállapított Vtv. 89. §-ának (2) bekezdése.

(4) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Vtv. 9. §-ának (2) bekezdésében „a miniszter útján” szövegrész, valamint a Vtv. 87. §-ának (1) bekezdése.

(5) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 1. §-a (1) bekezdésének *m*) pontja.

(6) 2009. december 3-án a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 254. §-ának (2) bekezdésében az „autóbuszal végzett menetrend szerinti személyszállításról szóló törvény” szövegrész helyébe az „autóbuszal végzett menetrend szerinti személyszállításról vagy villamossal végzett helyi közforgalmú vasúti szolgáltatás esetén a vasúti közlekedésről szóló törvény” szövegrész, a „törvény” szövegrész helyébe a „törvények” szövegrész lép.

(7) 2009. december 2-án hatályát veszti a Vtv.

- a) 18. § (1) bekezdésében a „személyszállítást vagy vasúti” szövegrész,
- b) 18. § (2) bekezdése,
- c) 33. §-ának (1) bekezdésében az „(a továbbiakban: tanúsítvány)” szövegrész, valamint
- d) 34. §-ának (1) bekezdésében az „(a továbbiakban: engedély)” szövegrész.

(8) 2009. december 31-én hatályát veszti a Vtv. 2. §-a (3) bekezdésének 9. pontja, 13. §-a (2) bekezdésének a) pontja, az 53. §-a (1) bekezdésének e)-f) pontja.

(9) E törvény 2010. január 1. napján hatályát veszti.

26. §

(1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Vtv.

- a) 7. § (3) bekezdésében az „e törvény” szövegrész helyébe „külön jogszabály” szöveg,
- b) 11. §-ának (2) bekezdésében a „Nemzetközi személyszállítási és áru fuvarozási” szövegrész helyébe a „Határon átmenő személyszállítási és árutovábbítási” szöveg,
- c) 27. §-ának (3) bekezdésében és (7) bekezdéseiben a „nemzetközi” szövegrész helyébe a „határon átmenő” szöveg, lép.

(2) 2009. december 3-án a Vtv.

- a) 3. §-a (2) bekezdésének *j*) pontjában a „27. § szerinti szerződés” szövegrész helyébe a „vasúti közszolgáltatási szerződés” szöveg,
- b) 5. §-a (1) bekezdésének *e*) pontjában a „27. § (9) bekezdése” szövegrész helyébe a „27. § (11) bekezdése” szöveg,
- c) 12. §-ának (1) bekezdésében a „27. § (1)-(8) bekezdésének és 27/A. §-ának” szövegrész helyébe a „27. § (1)-(10) bekezdésének és 27/A-27/D. §-ának” szöveg,
- d) 15. §-ának (3) bekezdésében a „27. § (1)-(8) bekezdésében és 27/A. §-ában” szövegrész helyébe a „27. § (1)-(10) bekezdésében és 27/A-27/D. §-ában” szöveg,
- e) 74. §-ának (6) bekezdésében a „*q*)-*r*) pontjai” szövegrész helyébe a „*p*)-*r*) pontjai” szövegrész,
- f) 80. §-a (4) bekezdésének *i*) pontjában, valamint 81. §-a (9) bekezdésének *a*) pontjában a „tanúsítvány” szövegrész helyébe a „vasútbiztonsági tanúsítvány” szöveg lép.

27. §

(1) A víziközeledésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) 59. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A hatóság a bírság kiszabását akkor mellőzi, ha a bírság kiszabására okot adó tevékenység vagy mulasztás az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát vagy a közteherviselési kötelezettség teljesítését közvetlenül nem veszélyezteti, harmadik személynek kárt nem okoz, a tevékenység vagy mulasztás tekintetében a rosszhiszeműség, a hatóság félrevezetésének szándéka nem állapítható meg, és a tevékenység vagy mulasztás első ízben fordul elő.”

(2) A Vkt. 88. §-ának (2) bekezdése a következő y) ponttal egészül ki:

[(2) Felhatalmazást kap a miniszter]

„y) a víziút más nyomvonalas létesítmény által történő megközelítése, keresztezése részletes szabályainak az elektronikus hírközlését felelős miniszterrel, az energetikáért felelős miniszterrel, a vízgazdálkodásért felelős miniszterrel, valamint az építésügyért felelős miniszterrel egyetértésben,”

[rendeletben történő megállapítására.]

(3) A Vkt. 59. §-ának (1) bekezdésében a „megfizetésére kötelezi” szövegrész helyébe „megfizetésére kötelezheti” szöveg, 60. §-a (1) bekezdésében a „megfizetésére kötelezi” szövegrész helyébe a „megfizetésére kötelezheti azzal, hogy a bíróság kiszabása csak az 58. § (8) bekezdésében foglaltak mérlegelésével mellőzhető” szöveg, 88. §-a (1) bekezdésének c) pontjában a „létesítmények építése, üzemeltetése és megszüntetése” szövegrész helyébe a „létesítmények üzemeltetése” szöveg lép.

28. §

A légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. tv. 66/A. §-a (1) bekezdésében a „megsértői 20.000 Ft-tól 3.000.000 Ft-ig terjedő bírságot kötelesek fizetni” szövegrész helyébe a „megsértőivel szemben 3.000.000 Ft-ig terjedő bírság szabható ki. A hatóság a bírság kiszabását akkor mellőzi, ha a bírság kiszabására okot adó tevékenység vagy mulasztás az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát vagy a közteherviselési kötelezettség teljesítését közvetlenül nem veszélyezteti, harmadik személynek kárt nem okoz, a tevékenység vagy mulasztás tekintetében a rosszhiszeműség, a hatóság félrevezetésének szándéka nem állapítható meg, és a tevékenység vagy mulasztás első ízben fordul elő.” szöveg lép.

29. §

(1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 2007/58/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 91/440/EGK tanácsi irányelv, valamint a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról 1. cikk 1-5. pont, 1. cikk 7-8. pont, 2. cikk 1-5. pont, 3. cikk (1) bekezdésének második albekezdése.

b) az Európai Parlament és a Tanács 2007/59/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasúti rendszereken mozdonyokat és vonatokat működtető mozdonyvezetők minősítéséről 3. cikk j) pont cikk, 4. cikk (1) bekezdés a)-b) pont, 6. cikk (1) bekezdés, 7. cikk, 12. cikk, 13. cikk (1)-(2) bekezdés, 15. cikk, 16. cikk (2) bekezdés, 17. cikk, 18. cikk (1) bekezdés, 19. cikk (1) bekezdés a)-f), 20. cikk (3), 22. cikk (1) bekezdés a) pont, 24. cikk (1) bekezdés, 25. cikk (2) bekezdés, 29. cikk (4)-(5) bekezdés.

(2) Ez a törvény a következő rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről,

b) az Európai Parlament és a Tanács 1371/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény módosítása az Európai Unió által elfogadott ún. III. vasúti csomag magyar jogrendbe történő átültetése miatt vált szükségessé.

Az I., valamint a II. vasúti csomagot követően az egységes vasúti szabályozás kiteljesedésének következő állomása a III. vasúti csomag 2007 novemberében történő elfogadása volt. E csomagban került kihirdetésre:

- az Európai Parlament és a Tanács 1371/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről (*utasjogi rendelet*),
- az Európai Parlament és a Tanács 2007/59/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasúti rendszereken mozdonyokat és vonatokat működtető mozdonyvezetők minősítéséről (*mozdonyvezetői irányelv*), illetve
- az Európai Parlament és a Tanács 2007/58/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 91/440/EGK tanácsi irányelv, valamint a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (*személyszállítási irányelv*).

Ezen kívül a III. vasúti csomaggal egyidejűleg került sor a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK (2007. október 23.) rendeletének elfogadására is, amely szoros tartalmi kapcsolatban áll a III. vasúti csomagot alkotó jogszabályokkal (*közszolgáltatási rendelet*).

A csomag részét képező *közösségi rendeletek* a hatályba lépésüktől kezdődően a tagállamokban közvetlenül hatályosak lesznek, így a nemzeti jogba való átültetésükre, rendelkezéseik megismétlésére nincs szükség (sőt, kifejezetten tilos), ugyanakkor a tagállami jogalkotónak biztosítania kell, hogy a hatálybalépésig megszülessenek azok a nemzeti jogszabályok, amelyek a közösségi rendelet rendelkezéseinek érdemi érvényesüléséhez szükségesek, illetve köteles megteremteni a közösségi rendelet és a nemzeti jog összhangját (adott esetben az ellentétes nemzeti jogi rendelkezések hatályon kívül helyezésével). Az irányelveket a bennük meghatározott átültetési időpontig a nemzeti jogba át kell ültetni, ami megvalósulhat új jogszabályi rendelkezések beépítésével, vagy a meglévők módosításával, illetőleg hatályon kívül helyezésével egyaránt.

A rendeletek esetében a jogszabályok több esetben lehetőséget biztosítanak arra, hogy a bennük foglalt rendelkezések alól *mentességgel* élhessen a tagország. A mentességek kérdésében döntés szükséges, illetve jogszabályban kell kimondani, hogy a rendeletek mely rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

1. A *személyszállítási irányelv* (2009. június 4-én lép hatályba) célja a *Közösségen belüli nemzetközi vasúti személyszállítások* – nem pedig a tagállamok és harmadik ország közötti szolgáltatások – *piacának megnyitása*. Nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatás az olyan személyszállítási szolgáltatás, amelynek

során a vonat valamely tagállam legalább egy határán áthalad, és amelynek fő célja a különböző tagállamok állomásai közötti személyszállítás. *A piacnyitás időpontja: 2010. január 1.* A nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatások bevezetése nem használható a belföldi személyszállítási szolgáltatás piacának megnyitására, hanem pusztán olyan megállókra kell összpontosítani, amelyek kapcsolatban vannak a nemzetközi útvonallal. Ennek alapján a nemzetközi személyszállítási szolgáltatások bevezetésének olyan szolgáltatásokra kell vonatkoznia, amelyek fő célja a nemzetközi útvonalon történő személyszállítás.

A 2010. január 1-jétől liberalizált nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatások az eddigi hasonló szolgáltatásoktól annyiban térnek el, hogy azok nyújtására a más tagállamokban működő vasúti társaságoknak önállóan van joguk. *A nemzetközi személyszállítási szolgáltatás részeként belföldi állomások közötti személyszállításra (kabotázs) is lehetőség nyílik, azonban ezt a miniszter korlátozhatja,* amennyiben az állomások közötti személyszállítási szolgáltatás a miniszter és a vasúti társaság által kötött közszolgáltatási szerződés tárgyát képezi.

2. Az utasjogi rendelet (2009. december 3-án lép hatályba) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogainak védelmét szabályozza. Az utasjogi rendelet az alábbiakra vonatkozóan állapít meg szabályokat:

- a vasúti társaságok által nyújtandó tájékoztatás, menetjegyek kiállítása, szállítási szerződések kötése, információs és foglalási rendszerek bevezetése,
- a vasúti társaságoknak az utasokra és poggyászaikra vonatkozó felelőssége és biztosítási kötelezettségeik,
- a vasúti társaságoknak az utasokkal szembeni kötelezettségei késés esetén,
- a vasúton utazó, fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű személyek védelme, és számukra nyújtott segítség,
- a szolgáltatás minőségi előírásainak megállapítása.

A tagállamok vasúti társaságai nem kötelesek a rendelet valamennyi rendelkezését annak hatálybalépésekor végrehajtani. *A tagállamok átlátható és megkülönböztetésmentes alapon a nemzeti vasúti személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó előírásai alól mentességet biztosíthatnak* legfeljebb ötéves időtartamra, amely kétszer, alkalmanként maximum további öt évre meghosszabbítható. A vasúti törvény felhatalmazása alapján a Kormány rendeletben állapítja meg azokat a mentességet, amellyel Magyarország élni kíván.

A vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések vasúti társaságok általi megtartását a vasúti igazgatási szerv (jelenleg: a Nemzeti Közlekedési Hatóság) felügyeli. Ha a vasúti igazgatási szerv valamely rendelkezéseknek az utasok széles körét érintő megsértését állapítja meg, abban az esetben jogkövetkezményeket alkalmazhat.

A vasúti személyszállítást igénybe vevő vagy igénybe venni szándékozó személy panasszal élhet a vasúti igazgatási szervnél, ha álláspontja szerint a vasúti társaság megsértette a jogszabályi rendelkezéseket. *A panasz akkor terjeszthető elő, ha a panaszos a vasúti társaság panaszkezelési eljárását igénybe vette,* de az nem vezetett a panaszos számára kielégítő eredményre.

3. A mozdonyvezetői irányelv

A mozdonyvezetői minősítés feltételeire vonatkozó jogszabályok az egyes tagállamokban jelentősen eltérnek egymástól. A különbségek megszüntetése érdekében a mozdonyvezetők minősítésére vonatkozóan megalkották a Mozdonyvezetői Irányelvet. Az *Irányelv elsődleges célja mindenekelőtt a mozdonyvezetők tagállamok közötti mozgásának megkönnyítése, de emellett a vasúti társaságok közötti mobilitásának megkönnyítése is, valamint az engedélynek és a tanúsítványnak a vasúti ágazat valamennyi szereplője általi elismerésének megkönnyítése.*

A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakör betöltésének a feltételei: képzésen való részvétel és a vizsgakövetelmények teljesítése, egészségügyi alkalmasság, és ezeket követően kiadott vasúti járművezetői engedély, illetve vasúti járművezetői tanúsítvány, amely a Közösség területén az Irányelv által egységessé válik, elősegítve ezzel az európai vasúti rendszerek átjárhatóságát.

4. A közszolgáltatási rendelet

Számos tagállam vezetett be olyan jogszabályokat, amelyek legalább a tömegközlekedési piac egy része tekintetében kizárólagos jogok és közszolgáltatási szerződések odaítélését írják elő, átlátható és tisztességes szerződés-odaítélési eljárások alapján. Ennek eredményeként a tagállamok közötti kereskedelem jelentős fejlődésen ment keresztül, és jelenleg több közszolgáltató akár egynél több tagállamban nyújt személyszállítási közszolgáltatásokat. A nemzeti jogszabályok alakulása azonban eltérő eljárások alakulásához vezetett, és a közszolgáltatók jogai, valamint az illetékes hatóságok kötelezettségei tekintetében jogbizonytalanságot eredményezett. Fentiekre tekintettel az Európai Parlament és a Tanács megalkotta a 1370/2007/EK rendeletét, a közszolgáltatási rendeletet. E rendelet alkalmazhatóságának biztosítása érdekében szükséges módosítani a trolibusszal végzett személyszállítási közszolgáltatás odaítélésének szabályait, kiemelve azt a koncessziós szabályozás kereteiből, amely nem felel meg a hivatkozott rendeletnek.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az utasjogi rendelet (valamint a közszolgáltatási rendelet) közvetlenül hatállyal bír a tagállamokban, így a nemzeti jogba való átültetésükre, rendelkezéseik megisméltésére nincs szükség, elégséges utalni az együttes alkalmazásra. Ugyanakkor a tagállami jogalkotónak biztosítania kell, hogy a hatálybalépésig megszülessenek azok a nemzeti jogszabályok, amelyek kötelesek megteremteni a közösségi rendelet és a nemzeti jog összhangját. A közszolgáltatási rendelettel harmonizáló vasúti közlekedést érintő rendelkezések a Vtv.-ben kerülnek elhelyezésre. Az utasjogi rendelettel való összhangot a Vtv. és a Vtv. felhatalmazása alapján, a vasúti személyszállítás részletes feltételeiről szóló Kormányrendelet hivatott biztosítani. A Kormányrendelet az utasjogi rendelet által kínált mentességek közül meghatározza azokat, amelyekkel a Magyar Köztársaság élni kíván, illetve meghatározza a mentességek esetén irányadó szabályokat, a mentesség pontos fokozatait, megteremtve ezzel a jogbiztonságot, így az állampolgárok/utasok részletesen tájékozódni tudnak az őket megillető jogokról. A jelenlegi hazai jogi szabályozás szerint a trolibusszal végzett menetrend szerinti személyszállítás működtetésére a koncessziós törvény szabályai az érvényesek. Ez a szabályozás nem felel meg az Európai Unió hatályos előírásainak, amely a 1370/2007/EK rendelet 1. cikk (2) bekezdésében hivatkozott egyéb kötöttpályás közlekedés körébe sorolja a trolibusz közlekedést. Ebből következően a trolibusszal végzett közlekedési közszolgáltatás odaítélésének tekintetében a vasúti törvény szabályait kell alkalmazni. Ezzel az összhang létrejön a hazai és a közösségi szabályozás között, amelyhez a koncessziós törvény módosítása is szükséges.

A 2. §-hoz

A nemzetközi személyszállítási szolgáltatás és az átmenő vasúti szolgáltatás fogalmának meghatározására az Európai Parlament és a Tanács 2007/58/EK Irányelv definíciói alapján került sor. Az Európai Unió a Közösség területén liberalizálni tervezett vasúti személyszállítást a nemzetközi vasúti személyszállítási fogalommal illette, így az irányelv átültetése során ehhez alkalmazkodtunk, azonban a Vtv.-ben eddig is használt nemzetközi vasúti személyszállítás fogalmának megjelölését változatlan tartalommal határon átmenő vasúti személyszállításként definiáljuk. A következetes fogalomhasználat érdekében a nemzetközi vasúti árutovábbítás helyett a határon átmenő vasúti árutovábbítás megnevezést használjuk.

A vasúti közszolgáltatás fogalmának meghatározása a közszolgáltatási rendelet rendelkezéseivel összhangban történt.

A közszolgáltatási rendelet tartalmazza a *belső szolgáltató* fogalmát, amely eddig a hazai jogrendszerben a vasúti közlekedés tekintetében nem volt ismert. A tanácsi rendelet alkalmazhatóságának érdekében a tervezet tartalmazza a *belső szolgáltató* fogalmi meghatározását, összhangban a 2004. évi XXXIII. törvénnyel, amely az autóbusz-közlekedésre is vonatkozik.

A 3. §-hoz

A közszolgáltatási rendelet meghatározza az illetékes hatóság fogalmát a közszolgáltatási rendelet 2. cikk b) pontjában: valamely tagállam vagy tagállamok bármely hatósága vagy hatóságcsoportja, amely egy adott földrajzi területen hatáskörrel rendelkezik a személyszállítás területén való beavatkozásra, vagy ilyen hatáskörrel felruházott bármely szerv. Illetékes helyi hatóságnak minősül a 2. cikk c) pontja alapján bármely illetékes hatóság, amelynek földrajzi illetékessége nem országos.

A közszolgáltatási szerződést a közszolgáltatást végző vasúti társaság és az illetékes hatóság köti – illetékes hatóság a Vtv. 3. § (2) bekezdésének *h)* pontja értelmében a miniszter. A Rendelet szabályaival való egyértelmű összhang értelmében szükséges nevesíteni a minisztert, mint a közszolgáltatási szerződés megkötésére illetékes hatóságot.

A 4. §-hoz

A közszolgáltatási szerződést a közszolgáltatást végző vasúti társaság és az illetékes hatóság köti – illetékes hatóság a Vtv. 5. § (1) bekezdésének *e)* pontja értelmében a települési (fővárosi) önkormányzat, valamint az önkormányzatok társulása is lehet. A Rendelet szabályaival való egyértelmű összhang értelmében szükséges nevesíteni a települési (fővárosi) önkormányzatot, és az önkormányzatok társulását, mint a közszolgáltatási szerződés megkötésére illetékes hatóságot.

Az 5. §-hoz

A vasúti személyszállításra kötött szerződésekre alkalmazandó jogi rendszer:

- utasjogi rendelet,
- Vtv.,
- Ptk. (szerződésekre vonatkozó általános része, vállalkozási szerződésre vonatkozó különös rész),
- vasúti személyszállítás részletes feltételeiről szóló Kormányrendelet a Vtv. 88. § (1) bekezdés *h)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, amely a részletszabályok között az utasjogi rendelet mentességei közül meghatározza azokat, amelyekkel a Magyar Köztársaság él, illetve rögzíti a helyébe lépő, a mentesség keretei közé illeszkedő hazai szabályozást.

A 6. §-hoz

A vasúti személyszállítási szerződésekről szóló 10/1997. (I. 28.) Kormányrendelet helyébe az országos személyszállítás vonatkozásában a törvényjavaslat szerinti Vtv. 88. § (1) bekezdés *h)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a vasúti személyszállítás részletes feltételeiről szóló rendelete lép, amely főként az Utasjogi Rendelet hazai jogrendbe ültetéséhez kapcsolódik. Az utasjogi rendelet több ponton mentességet kínál a tagállamoknak, így meg kell nevezni azokat a mentességeket, amelyekkel élni kívánunk, valamint szabályozni kell azokat a területeket, amelyeket

illetően az EU-s szabályozás alól mentességet kértünk. Az utasjogi rendelet 28. § (1) bekezdése kimondja, hogy a vasúti társaságok a szolgáltatásokra vonatkozóan megállapítják a szolgáltatás minőségi előírásait, valamint a szolgáltatás minőségének fenntartása érdekében létrehoznak egy minőségbiztosítási rendszert. A szolgáltatás minőségi előírásai, és a minőségbiztosítási rendszer a személyszállítás általános szerződési feltételeit tartalmazó személyszállítási üzletszabályzat részét alkotják, amelyet a vasúti igazgatási szerv (NKH) jóváhagy.

A 7. §-hoz

A törvényben rögzíteni szükséges a vasúti közlekedési közszolgáltatás végzésére vonatkozó pályázatra összefüggő felhívás közzétételének helyéről, a felhívás tartalmáról és a betartandó határidőkről, hogy a pályázni szándékozók egyértelmű és félreérthetetlen információkkal rendelkezzenek ezekről a feltételekről. Mindez a tisztességes és átlátható pályáztatás előfeltétele. Ezek a rendelkezések a helyi (ide értve a villamost, metrót, fogaskerekű vasutat, trolibuszt is) vasúti közösségi közlekedési közszolgáltatásra alkalmazhatóak, mivel az országos vasúti közlekedésben a közszolgáltatási rendelet a közszolgáltatások közvetlen odaítélését teszi lehetővé.

A közszolgáltatási rendelet előírja a közszolgáltatási szerződések megkötésére kiírt pályázat eredménye megtámadása lehetőségének biztosítását. Jelen rendelkezés meghatározza, hogy erre a hazai jogi környezetben milyen eszköz felhasználásával kerülhet sor.

A közszolgáltatási szerződések érvényességi idejére és esetleges meghosszabbításának feltételeire vonatkozó rendelkezéseket az 1370/2007/EK rendelet előírásai alkalmazása biztosításának megfelelően módosítani szükséges. Ez a módosítás a közszolgáltatási rendelet 5. cikk (1) bekezdésének megfelelően egyértelművé teszi, hogy a 2004/17/EK irányelv és a 2004/18/EK irányelv alapján szolgáltatási koncesszióként minősülő villamossal végzett helyi közforgalmú vasúti szolgáltatásra irányuló közszolgáltatási szerződést a törvény pályázatra vonatkozó szabályai szerint kell megkötni.

A 8. §-hoz

A szakasz jelenleg hatályos rendelkezései nem felelnek meg a közszolgáltatási rendelet rögzített költségterítési szabályoknak, ezért a hazai rendelkezéseket olyan módon kell módosítani, hogy azok alapján a közszolgáltatási rendelet rendelkezései alkalmazhatóak legyenek.

A tervezet szabályai már figyelembe veszik a tanácsi rendelet, valamint a tárgykörben döntő jelentőségű, az Európai Közösségek Bíróságának C-280/00 számú, az Altmark Trans GmbH ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletében foglalt feltételeket. Ezek figyelembe vételével került meghatározásra a szolgáltatónak fizetendő pénzügyi ellentételezés mértéke és annak igénylésének szabályai.

A tervezetben a közszolgáltatási szerződést megkötő szolgáltató kiválasztására irányuló pályázat kiírásában szereplő feltételeket és a pályázat elbírálásának

szempontjait rögzíteni kell, hogy a pályázatok egy számukra átlátható és egységes követelményrendszer alapján kerüljenek elbírálásra.

A tervezet ugyancsak tartalmazza a pályázat elbírálására vonatkozó garanciális szabályokat, valamint azokat a rendelkezéseket, amelyek a szolgáltatóknak az általánostól eltérő módon történő kiválasztásának eseteire vonatkoznak. Ennek keretében tárgyalja a tervezet a szolgáltató nyilvános adatkérésen alapuló, valamint a közvetlen megbízására vonatkozó eljárás szabályait. Külön rendelkezés szól a belső szolgáltató megbízásának lehetőségéről.

A 27/E. § azt az esetet szabályozza, amikor két belföldi állomás között a közszolgáltatásként végzett vasúti személyszállításra egy vasúti társaság közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik és ezen a vonalon belföldi vagy nemzetközi vasúti személyszállítást végző vasúti társaság vagy társaságok jelennek meg és nyújtanak szolgáltatást. Ebben az esetben előfordulhat, hogy az utasok egy része inkább a (nem közszolgáltatás keretében nyújtott) vasúti személyszállítást veszi igénybe, például azért mert magasabb áron ugyan, de magasabb minőségű szolgáltatást kapnak, vagy esetleg az új szolgáltató dömpingárat alkalmazva megkísérli az utasokat elcsábítani a közszolgáltatás keretében végzett vasúti személyszállítási szolgáltatótól. Mindez arra vezethet, hogy a közszolgáltatásként végzett személyszállítási szolgáltatásnál csökken az utasszám, ezáltal a bevételek is. Erre tekintettel ad lehetőséget a 2007/58/EK irányelv 1. cikk 8. pontja (amely rendelkezés a 91/440/EGK irányelv 10. cikk új (3f) bekezdését képezi és a jelen 27/E. §-aként kerül a Vtv.-be átültetésre), hogy ebben az esetben a közlekedésért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben a közszolgáltatási szerződésben rögzített kötelezettségek ellentételezésének biztosítása érdekében rendeletben kártalanítási kötelezettséget állapíthat meg a két állomás közötti adott vonalon nem közszolgáltatásként vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtó vasúti társaságok részére. Ez a rendelkezés nem kötelezettség, hanem a két miniszter közös döntése alapján kerülhet alkalmazásra, azaz dönthetnek úgy is, hogy nem kívánnak élni a törvény adta lehetőséggel. Ha a kártalanítással élnek a miniszterek, akkor a kivetett kártalanítási összegnek minden érintett vasúti társaság esetén – megkülönböztetéstől mentesen – azonos mértékűnek kell lennie függetlenül attól, hogy belföldi vagy nemzetközi vasúti személyszállításként történik a szolgáltatás nyújtása (a kártalanítás fizetése alól mentes maga a közszolgáltatásként végzett személyszállítási szolgáltatás, mivel az ezt a szolgáltatást nyújtó vasúti társaság kapja a kártalanításként befolyt összeget). A §-ban a továbbiakban rögzítésre kerülnek azok a garanciális szabályok, amelyekkel elkerülhető, hogy a kártalanítás ellehetetlenítse a vasúti társaságok működését. Ezért kerül rögzítésre, hogy a kártalanítás összege nem haladhatja meg az érintett közszolgáltatási kötelezettségek során felmerült költségek egészének vagy egy részének fedezéséhez szükséges mértéket, valamint, hogy figyelembe kell venni a méltányosság, az átláthatóság, az egyenlő elbánás és az arányosság elvét a kártalanítás összegének megállapításakor.

Az arányosság elvét különösen vizsgálni kell az utasok által kifizetett átlagos ellenérték tekintetében. Az ellenértéket úgy kell kiszámolni, hogy a két állomás között a nem közszolgáltatási szerződés keretében utazott összes utas által kifizetett teljes bevételt el kell osztani az utasok számával. Elvileg minél nagyobb értéket kapunk, annál magasabb kártalanítási összeget lehet megállapítani. Ez azonban nem jelenti

azt, hogy a kártalanítás intézményével kötelező élni, hanem a 2007/58/EK irányelv által nyújtott lehetőség átültetése történik meg a Vtv.-be. Ennek alapján tehát a közlekedésért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben dönthet úgy, hogy nem kívánja a vasúti társaságokat kártalanítás megfizetésére kötelezni.

A 9. §-hoz

A Vtv. 33-35. §-a annyiban módosul, hogy az engedély és a tanúsítvány helyett a vasútbiztonsági engedély és a vasútbiztonsági tanúsítvány fogalmak következetes használatára kerül sor, mert a Vtv. módosítás bevezeti a vasúti járművezetői engedélyt, és a vasúti járművezetői tanúsítványt. A két fogalom megkülönböztethetősége érdekében szükséges a teljes, nem rövidített fogalmak használata.

A 10. §-hoz

A mozdonyvezetői irányelv vasúti járművezetői engedélyekre és vasúti járművezetői tanúsítványokra vonatkozó általános rendelkezéseinek a Vtv. e fejezetben történő átültetése miatt vált szükségessé a fejezet címének a módosítása.

A 11. §-hoz

A mozdonyvezetői irányelv 24. cikke alapján a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, annak érdekében, hogy – amennyiben valamely foglalkoztató vasúti társaság munkavállalójának képzési költségeit fedezi, majd a képzést követően a munkavállalót egy másik vasúti társaság alkalmazza, mellyel előnyt, vagyis megtakarítást ér el – az újonnan foglalkoztató vasúti társaság a képzés költségeit a képzést finanszírozó korábbi foglalkoztató felé megtérítse.

A készfizető kezességéről a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 274. §-ának (2) bekezdése rendelkezik.

A 12. §-hoz

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/59/EK irányelve a közösségi vasúti rendszereken mozdonyokat és vonatokat működtető mozdonyvezetők minősítéséről szól. A mozdonyvezetői minősítés feltételeire vonatkozó jogszabályok az egyes tagállamokban jelentősen eltérnek egymástól. A különbségek megszüntetése érdekében a mozdonyvezetők minősítésére vonatkozóan megalkották a Mozdonyvezetői Irányelvet. Az Irányelv elsődleges célja mindenekelőtt a mozdonyvezetők tagállamok közötti mozgásának megkönnyítése, de emellett a vasúti társaságok közötti mobilitásának megkönnyítése is, valamint az engedélynek és a tanúsítványnak a vasúti ágazat valamennyi szereplője általi elismerésének megkönnyítése.

A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakör betöltésének a feltételei: képzésen való részvétel és a vizsgakövetelmények teljesítése, egészségügyi alkalmasság, és ezeket követően kiadott vasúti járművezetői engedély illetve vasúti járművezetői tanúsítvány (amelynek az engedély birtokában további feltételei vannak).

A vasúti munkaköröket betöltő munkavállalókkal szemben támasztott egészségügyi követelményeket és az egészségügyi vizsgálat feltételeit a jelenleg hatályos Vtv. 88. § (1) bekezdésének g) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormányrendeletben határozza meg. Az egészségügyi alkalmassági vizsgálat alapszabályai a Vtv.-ben kerülnek elhelyezésre: előzetes/időszakos/rendkívüli vagy záró vizsgálat, a Kormányrendeletben kerül kijelölésre az elkülönült vasút-egészségügyi szervezet, vizsgálatra és véleményezésre a Kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő és a Nemzeti Közlekedési Hatóság által névjegyzékbe vett orvos jogosult. A Nemzeti Közlekedési Hatóság a tevékenység felett hatósági felügyeletre jogosult.

A vasúti járművezetői engedély igazolja, hogy a mozdonyvezető a vasúti jármű vezetésére jogosult, az alapvető oktatási- és vizsgakövetelményeknek eleget tett, egészségügyi szempontból alkalmasnak minősül, az általános szakmai készségekkel rendelkezik. A vasúti járművezetői engedély megszerzését illetően az alsó korhatár tekintetében a 2007/59/EK irányelv – Mozdonyvezetői Irányelv – úgy rendelkezik, hogy a tagállamok az engedélykérelmezők számára alsó korhatárt tűzhetnek ki, amely legalább a 20. életév. A tagállamok azonban már a 18 éves kort betöltött kérelmezők számára kiadhatnak engedélyeket. Alapkövetelményként fogalmazza meg az irányelv, hogy a kérelmezők az alap-és középfokú tanulmányokból legalább kilenc évet sikeresen elvégeztek.

A vasúti járművezetői engedélyt a Nemzeti Közlekedési Hatóság egy eredeti példányban állítja ki, amelynek jogosultja a mozdonyvezető, akinek az engedélye a munkaviszony megszűnése esetén is érvényes, és a tulajdonában marad a munkaviszony megszűnésének tényéről a közlekedési hatóság egyidejű tájékoztatása mellett.

A vasúti járművezetői tanúsítvány a vasúti járművezető által használt vasúti infrastruktúra és a vezetni jogosult vasúti jármű tekintetében a vasúti társaság által kiállított okmány, amely a munkaviszony megszűnése esetén érvényét veszti, azonban a tanúsítvány hiteles másolatára a mozdonyvezető jogosulttá válik. A tanúsítvány megszerzésének keretfeltételei a Mozdonyvezetői Irányelvhez igazodnak, a 36/E. § (4) bekezdésében meghatározott kivételek hasonlóképpen. A vasúti társaságnak a tanúsítványokról nyilvántartást kell vezetnie, valamint a tanúsítvány érvényben tartásához annak birtokosa rendszeresen vizsgázni köteles.

A 13. §-hoz

A személyszállítási irányelv célja a Közösségen belüli nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatások – nem pedig a tagállamok és harmadik ország közötti szolgáltatások – piacának megnyitása. A tagállamok ezért kizárhatják az irányelv alkalmazási köréből az átmentő vasúti szolgáltatásokat. Az új, nyílt hozzáférésű, valamint a közbelső megállókkal rendelkező nemzetközi szolgáltatások

bevezetése nem használható a belföldi személyszállítási szolgáltatások piacának megnyitására, hanem annak pusztán olyan megállókra kell összpontosítania, amelyek kapcsolatban vannak a nemzetközi útvonallal. Ennek alapján a nemzetközi szolgáltatások bevezetésének az olyan szolgáltatásokra kell vonatkoznia, amelyek fő célja a nemzetközi útvonalon történő személyszállítás. Ennek megállapítása során, hogy ez-e a szolgáltatás fő célja, olyan szempontokat kell figyelembe venni, mint a belföldi vagy a nemzetközi személyszállítás alapján kiszámított forgalmi hányad és volumen, valamint a szolgáltatás hossza. Ezt bármely érdekelt fél kérelmére a vasúti igazgatási szerv állapítja meg.

A 14. §-hoz

Az Európai Unió a Közösség területén liberalizálni tervezett vasúti személyszállítást a nemzetközi vasúti személyszállítási fogalommal illette, így az irányelv átültetése során ehhez alkalmazkodtunk, azonban a Vtv.-ben eddig is használt nemzetközi vasúti személyszállítás fogalmának megjelölését változatlan tartalommal határon átmenő vasúti személyszállításként definiáljuk. A következetes fogalomhasználat érdekében a nemzetközi vasúti árutovábbítás helyett a határon átmenő vasúti árutovábbítás megnevezést használjuk.

A nemzetközi vasúti személyszállítási tevékenység végzése érdekében hozzáférésre jogosulttá kell minősíteni a más EGT-tagállamban működési engedélyt szerzett vállalkozó vasúti társaságokat. Ezen vasúti társaság infrastruktúra-kapacitást kérelmez, erről tájékoztatja a pályahálózat-működtetőt és a vasúti igazgatási szervet. A vasúti igazgatási szerv biztosítja a közszolgáltatási szerződéseket odaítélő szervek, és a közszolgáltatási szerződést teljesítő vasúti társaság tájékoztatását. A nemzetközi személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vasúti társaság azt követően jogosult csak a hozzáférésre, amennyiben a vasúti igazgatási szerv határozatában megállapította, hogy a szolgáltatás célja valóban a nemzetközi személyszállítás. A vasúti igazgatási szerv eljárására a Ket. rendelkezései irányadóak, azonban a határozata ellen fellebbezésnek helye nincsen. A Vtv. lehetővé teszi a határozat felülvizsgálatának kezdeményezését, kérelmezését, ha az eredeti döntés alapjául szolgáló körülmények megváltoztak.

A miniszter határozatban korlátozhatja a hazai vasúti közlekedési ágazat érdekeinek védelmében a nemzetközi személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vasúti társaság nyílt hozzáférését olyan kiindulási és célállomások közötti személyszállítási szolgáltatások esetén, amelyek közszolgáltatási szerződés tárgyát képezik. Tekintettel a döntés közlekedéspolitikai jellegére, célszerű ezen hatáskört a miniszterhez telepíteni szemben a vasúti piacot felügyelő, szabályozó vasúti igazgatási szervvel. A hozzáférési jog korlátozása több módon is lehetséges, azonban utasoknak állomáson való felvételét vagy leszállását abban az esetben akadályozhatja csak, ha a vasúti igazgatási szerv megállapítja, hogy ez a jog veszélyeztetné a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlyát. Az e tárgyban hozott határozat felülvizsgálata szintén biztosított, az erre irányuló eljárást a Vtv. részletesen szabályozza.

Az 53/D. § (1) bekezdése a személyszállítási irányelv 1. cikk 8. pont (3d) bekezdésének átültetése.

A miniszter 53/C. (1) bekezdése, valamint az 53/D. § szerinti eljárásaira a Ket. rendelkezései irányadóak, azonban az ügyintézési határidő 60 nap, a miniszter a vasúti társaság álláspontját köteles megismerni. A határidőbe nem számít bele annak az eljárásnak az időtartama, amelyben a vasúti igazgatási szerv megállapítja, hogy a szolgáltatás veszélyezteti-e a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlyát.

A 15. §-hoz

A § a személyszállítási irányelv 2. cikk 4. pontjának átültetését szolgálja. Változik a keretmegállapodás hosszára vonatkozó rendelkezések. A keretmegállapodás alapesetben öt évre köthető, de lehetőség van az eredeti időtartamával megegyező időtartammal való meghosszabbítására. Új elemként jelentkezik, hogy a szakosított infrastruktúrát használó, jelentős és hosszútávú befektetéseket igénylő szolgáltatás esetében a keretmegállapodás 15 éves időtartamra is megköthető. Az új 57/A. §-ban az irányelv 2. cikk 4. pont utolsó mondata kerül átültetésre annak érdekében, hogy a keretmegállapodásra vonatkozó új rendelkezések átvétele és alkalmazása minél zökkenőmentesebbé váljon.

A 16. §-hoz

A § az utasjogi rendelet 30. cikkének és a személyszállítási irányelv 1. cikk 8. pont (3b) pontjának átültetését szolgálja. A 1371/2007/EK rendelet 30. cikk feladatként tűzi ki a tagállamok számára, hogy a rendelet végrehajtásáért felelős szervet vagy szervezetet jelöljék ki. Magyarországon a vasúti igazgatási szerv (jelenleg a Nemzeti Közlekedési Hatóság) az a szerv, amely a leginkább alkalmas a feladat ellátására. A közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlyának vizsgálatára jogosult szervezetet pedig maga a személyszállítási irányelv határozza meg, mivel utal a 2001/14/EK irányelv 30. cikkére. A 30. cikkben meghatározott szabályozó szerv feladatait Magyarországon a vasúti igazgatási szerv (a Nemzeti Közlekedési Hatóság) látja el.

A jelen rendelkezésekkel a vasúti igazgatási szerv részére adott bírságot szabályait mérlegelési jogkörbe utaljuk, azaz a bírság megállapítása diszpozitív szabályozással történik, a mérlegelés feltételeinek rögzítésével, mint garanciális elemekkel.

A 17. §-hoz

A § az utasjogi rendelet 30. cikkének való megfelelést, valamint a 2007/58/EK irányelv 1. cikk 8. pont (3b) pontjának átültetését szolgálja. Az említett rendelkezésekben foglaltak szerint a vasúti igazgatási szervnek a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogai vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzése, valamint a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlya veszélyeztetésének vizsgálata során született érdemi határozatok esetében is biztosítva van a közzétételi kötelezettség, azaz a társadalmi kontroll lehetősége.

A 18. §-hoz

A § az utasjogi rendelet 30. cikkének való megfelelést szolgálja. A cikk kimondja, hogy ki kell jelölni egy vagy több olyan szervet, amely az utasjogi rendelet előírásainak megtartását ellenőrzi, az utasok jogait védi. A szerv (vagy szervek) olyan intézkedéseket hozhat(nak), amelyek biztosítják az utasok jogainak tiszteletben tartását. Ezen kívül az utasoknak joguk van panaszt benyújtani az adott szervhez. A Vtv.-be beépíteni kívánt 79/A. § és 79/B. § a 30. cikknek megfelelően alakítja ki azt az eljárásrendet, amely biztosítja az utasok jogainak érvényesülését. Az eljárás hivatalból és kérelemre is indulhat. A 30. cikkben kért intézkedések jogsértés esetén a következők: a vasúti igazgatási szerv előírhatja a vasúti társaság részére a tevékenység jogszerű végzéséhez szükséges lépések megtételét, megtilthatja a jogsértő magatartás folytatását, külön jogszabályban foglaltak alapján bírságot szabhat ki, valamint a jogsértőt kötelezheti az eljárás költségeinek megtérítésére. A kérelemre indult eljárás feltétele az, hogy a kérelmező előzetesen panasszal éljen a vasúti társaság felé, és a panaszát a vasúti társaság elutasítsa. A panasz alapján a vasúti igazgatási szerv a rendelkezésére álló bármilyen hatósági lépést megteheti.

A 19. §-hoz

A mozdonyvezetői irányelv által bevezetett új intézmények, mint az engedély és a tanúsítvány, illetve az egységes egészségi és szakmai alkalmasságra vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése a közlekedési hatóság feladata. Feladatának ellátásához szükségessé vált a vonatkozó jogszabályban meghatározni a feladat- és hatásköröket, a kapcsolódó hatósági adminisztratív feladatokat, illetve rendelkezni a személyes adatok kezeléséhez való jogosultságról (lásd 21. §-hoz írott indokolás).

A 20. §-hoz

Kapcsolódóan az előző §-ban leírtakhoz, e módosítás részletesen szabályozza az engedélyekre, illetve tanúsítványokra meghatározott előírások be nem tartása esetén alkalmazható jogkövetkezményeket. Figyelemmel a vasúti rendszerek közötti átjárhatóságra, a más EGT-tagállam hatósága által kiállított engedélyek, illetve nem honos vasúti társaságok által kiállított tanúsítványok esetére megfelelő részletességgel kerül megállapításra a követendő eljárás, tiszteletben tartva az adott tagállam szuverenitását.

A 21. §-hoz

A képzést és vizsgáztatást, illetve az egészségi alkalmasság vizsgálatát és véleményezését végző személyek nyilvántartását a közlekedési hatóság vezeti. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 3. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

Az Avtv. rendelkezéseinek értelmében a nyilvántartás vezetéséhez törvényi felhatalmazás szükséges.

A 22. §-hoz

A 1370/2007/EK rendelet szabályaival összhangban a tervezet rendelkezik arról az esetről, ha a belső szolgáltató a közszolgáltatási szerződés részére történő közvetlen odaítélésekor helyi járással a helyi közlekedés ellátásáért felelős illetékességi területén végez vasúti közösségi közlekedési személyszállítási szolgáltatást. Ebben az esetben az illetékes hatóság közigazgatási határán kívül végzett szolgáltatást a belső szolgáltató a közszolgáltatási szerződés részére történő odaítélését követően legfeljebb egy évig végezheti.

A jogbiztonság és a szolgáltatók jogos gazdasági érdeke is megköveteli, hogy a tervezet hatályba lépésekor már érvényben lévő közszolgáltatási szerződések továbbra is érvényben maradjanak és azok alapján a szolgáltatók e szerződések érvényességi idejének lejártáig végezhessek a szerződés szerinti személyszállítási közszolgáltatást. Ennek biztosítására a tervezet tartalmazza a szükséges rendelkezést.

A Vtv. 87. §-ának új (12) bekezdése az 1371/2007/EK rendelet (Utasjogi Rendelet) V. fejezetében foglalt rendelkezések átültetését jelenti az Utasjogi Rendelet 2. cikk (4) bekezdésében foglalt mentességek figyelembe vételével.

A 23. §-hoz

A III. vasúti csomag gyakorlati alkalmazásának biztosítása érdekében szükségessé vált egyrészt már meglévő felhatalmazó rendelkezések szabályozási tárgyként történő szétválasztása, másrészt szükségessé vált új felhatalmazó rendelkezések Vtv.-be történő illesztése a szükséges végrehajtási szabályok megalkotása érdekében.

A 24. §-hoz

E § a szükséges jogharmonizációs záradékot tartalmazza.

A 25. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a személyszállítási irányelv hatályba lépésének időpontja 2009. június 4., míg a III. vasúti csomag másik két elemének, illetve a közszolgáltatási rendelet hatályba lépése 2009. december 3., szükségessé vált a rendelkezések hatályba lépésének differenciált megállapítása.

A trolibuszra vonatkozó szabályozás módosulása miatt a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvényt is módosítani szükséges.

A Ket. szabályozási koncepciójának változása folytán - annak 2009. október 1-én történő hatálybalépésére tekintettel - válik szükségessé az 53/B. § (4) bekezdésében rögzített eljárási határidő munkanapban történő meghatározása, amely a Ket. novellával egyidejűleg lép hatályba.

A 26. §-hoz

E § rendelkezik a III. vasúti csomag részét képező jogszabályok, a közszolgáltatási rendelet, illetve a hazai szakmai gyakorlatban elfogadott és a Vtv.-ben meghatározott értelmező rendelkezések közötti esetleges értelmezési kérdések tisztázásáról.

A 2004/49/EK irányelv (vasútbiztonsági irányelv) nemzeti jogba történő átültetése során átvett vasútbiztonsági tanúsítvány, és vasútbiztonsági engedély, illetve a mozdonyvezetői irányelv által meghatározott vasúti járművezetői engedély, és tanúsítvány pontos tartalmi elkülönítése ugyancsak e § rendelkezései alapján valósul meg.

A 27. §-hoz

A közlekedési hatóság bírságotlasi eljárásrendjének egységesítése érdekében a Vtv., az Lt. és Vkt. közötti összhang megteremtése miatt szükséges a módosítás.

A 28. §-hoz

A közlekedési hatóság bírságotlasi eljárásrendjének egységesítése érdekében a Vtv., az Lt. és Vkt. közötti összhang megteremtése miatt szükséges a módosítás.

A 29. §-hoz

Az utasjogi rendelet felhatalmazása alapján mentességgel kívánunk élni a vasúti közlekedési rendszerek akadálymentesítésének határideje vonatkozásában is. A hazai jogrendszerrel való összhang megteremtése érdekében szükségessé vált a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényben szereplő határidő módosítása.

A 30. §-hoz

E § a közösségi jognak való megfelelést rögzíti.